

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Eva Horňáková

**Nenávistné projevy a schvalování trestných činů v rámci
sociálních sítí v trestněprávní rovině**

Diplomová práce

Olomouc 2024

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Nenávistné projevy a schvalování trestných činů v rámci sociálních sítí v trestněprávní rovině vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.“

V Olomouci dne 27. května 2024

Eva Horňáková

Obsah

Úvod	4
1. Právo na svobodu projevu a jeho možné hranice	6
1.1. Obecně	6
1.2. Právní rámec svobody slova	6
1.2.1. Vnitrostátní právní úprava	6
1.2.2. Právní úprava EU a mezinárodního práva	7
1.3. Vymezení hranice svobody slova	8
1.4. Právní postih za nenávistný projev	9
2. Vymezení pojmů	11
2.1. Nenávistný projev	11
2.2. Sociální sítě z hlediska trestního práva	12
2.3. Pohnutka	14
3. Vybrané trestné činy související s nenávistnými projevy na sociálních sítích	19
3.1. Úvod do problematiky	19
3.2. § 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci	20
3.3. § 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob	22
3.4. § 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod	23
3.5. § 365 Schvalování trestného činu	25
3.6. Vztahy mezi vybranými trestnými činy	29
4. Exkurz do Kanady – inspirace de lege ferenda?	33
4.1. Úvod do problematiky	33
4.2. Analýza možností (trestně)právního postihu nenávistných projevů	34
4.3. Pojednání de lege ferenda	37
Závěr	39
Seznam literatury	44

Úvod

Láska, nenávist a lhostejnost, to jsou dle mého tři emoce, jež určují směry na základě kterých se lidská společnost a mezilidské vztahy mohou ubírat. Nenávist je stará jako lidstvo samo a již biblické texty nám hovoří, “Miluj bližního svého”, “kdo po tobě kamenem, ty po něm chlebem”. Ač od těchto vět uběhlo více než 2000 let, nenávist je stále součástí každodenního života kolem nás, stačí se jen rozhlédnout v reálném nebo virtuálním světě. Svět virtuální reality je neoddelitelnou součástí života převážné většiny populace nejen v České republice. Jakožto dlouholetý uživatel sociálních sítí, jsem si na těchto platformách povšimla projevů ze strany uživatelů, které jsou dle mého soudu nejen v rozporu s jakoukoliv elementární zdvořilostí, slušností a morálkou, ale především v rozporu s (trestně)právními normami. Jedná se o téma, které je diskutováno odborníky, jež se zabývají zejména právem, psychologií a sociologií, což potvrzuje nejen zvyšující se četnost odborných výstupů k této problematice, ale především četnost kauz z posledních několika let. Díky postihům nenávistných projevů na sociálních sítích vede toto téma v patrnosti i laická veřejnost.¹

Ve své diplomové práci se zabírám, jak již z názvu vyplývá, trestnou činností jež je páchá na sociálních sítích, kdy uživatelé těchto služeb mohou nabýt dojmu, že za projevy učiněné v rámci sociálních sítí nemohou být trestněprávně odpovědní, protože se jedná o “virtuální” svět a ne reálný či se trestných činů dopouští úmyslně prostřednictvím anonymních profilů s pocitem, že jejich identita je nezjistitelná (což nemusí být pravda, protože záleží na dovednostech každého jedince, jakými znalostmi a schopnostmi disponuje z hlediska informačních technologií).

Na aktuální a závažnou situaci upozorňuje i Evropský soud pro lidská práva, který apeluje na státy, aby potíraly nenávistné projevy v kyberprostoru.² Z mého pohledu je jednání některých uživatelů pro společnost škodlivá, ba dokonce až velmi nebezpečná, pokud se jedná o sdílení mylných, ba dokonce lživých informací, které jsou obsaženy v nenávistném projevu. Široká veřejnost by měla mít povědomí nejen o právu na svobodný projev, ale také o hranicích svobody projevu, jakožto jednoho ze základních lidských práv, ale také o postihu porušování

---

¹ PROVAZNÍK, Jan. „Pravé“ verbální trestné činy z nenávisti. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2020, roč. 28, č. 4, s. 657-694.

² Česká advokátní komora. *Podle ESLP by státy měly vyšetřovat i nenávistné online projevy* [online]. ADVOKÁTNÍ DENÍK, 16. 7. 2020 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/07/16/podle-eslp-by-staty-mely-vysetrovat-i-nenavistne-on-line-projevy/>

jiných základních lidských práv právě při uplatňování práva na svobodu projevu. Odkazování se na svobodu projevu bez dalšího je častým argumentem samotných autorů nenávistných projevů vůči jiným uživatelům, kteří upozorňují na závadnost obsahu projevu.

Z výše uvedených důvodů se domnívám, že se téma nenávistných projevů na sociálních sítích stalo o to aktuálnějším a vážnějším tématem, proto jsem se rozhodla zabýrat tématem Nenávistné projevy a schvalování trestných činů v rámci sociálních sítí v trestněprávní rovině.

Výzkumné otázky pro tuto práci zní:

- 1) Za jakých podmínek lze svobodu projevu omezit s akcentem na omezení prostřednictvím norem trestního práva, resp. pro které projevy je zapotřebí uplatňovat trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené?
- 2) Jaké jsou aspekty nenávistného projevu z hlediska obsahu a formy?
- 3) Jak reaguje trestní právo na nenávistné projevy učiněné na sociálních sítích a je vhodné, aby se de lege ferenda změnila právní úprava?

Diplomová práce je rozdělena do úvodu, čtyř kapitol a závěru. V první kapitole se budu věnovat právní úpravě svobody slova, možných limitech svobody slova a případným právním postihům, jež přesahují právní ochranu svobody slova.

V kapitole druhé se budu zabývat pojmy, jež jsou pro tuto práci imanentní. Jedná se o pojem nenávistný projev, konkrétně jeho obsah a formu. Zhodnocení, zda sociální sítě mohou být prostředkem skrze který mohou pachatelé páchat trestnou činnost veřejně podle § 117 trestního zákoníku. A dále aspektu pohnutky jakožto určení míry závažnosti nenávistného projevu.

V kapitole třetí se budu popisně věnovat vybraným trestným činům, kde rozeberu jejich skutkovou podstatu trestných činů.

Kapitola čtvrtá je věnována exkuzě do kanadského práva, kde rozeberu podrobněji postihování nenávistných projevů.

1. Právo na svobodu projevu a jeho možné hranice

1.1. Obecně

Není tomu dávno, kdy na území dnešní České republiky byla nesvoboda, útlak a teror obyvatelstva ze strany státního aparátu. Vznikaly vykonstruované politické procesy a mnoho osob přišlo o svůj domov či život kvůli svému názoru, postoji či přesvědčení. Nejen z těchto důvodů je svoboda slova upravena na ústavní úrovni v čl. 17 LZPS. „*Svoboda projevu je jeden ze základů demokratické společnosti, jedna ze základních podmínek rozvoje společnosti i každého člověka.*“³ Díky svobodě projevu může dojít k osobnímu růstu jednotlivce v rozličných oblastech.⁴

Právo na svobodu projevu je řazeno mezi základní politická práva demokratického právního státu, kdy se jednotlivec může „...*určitou formou podílet na veřejném životě, veřejném dění.*“⁵ Hřebejk za projev označuje „*vyjádření názoru, myšlenky, idejí, vědomostí, znalostí, představ či přání slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem*“⁶. „*Má-li být primárním cílem ochrany svobody projevu zajištění možnosti vyjadřovat vlastní myšlenky, názory či postoje, přijímat a rozšiřovat informace, je samotná forma vyjádření až druhořadou.*“⁷

1.2. Právní rámec svobody slova

1.2.1. Vnitrostátní právní úprava

Na vnitrostátní úrovni je právo na svobodu projevu zakotveno na ústavní úrovni v čl. 17 Listiny. Čl. 17 odst. 1 Listiny zaručuje svobodu projevu a právo na informace, kdy se za svobodu projevu nepovažuje fyzický útok, protože záměr svobody projevu je volnost šíření myšlenek, informací a názorů.⁸

Čl. 17 odst. 2 Listiny upravuje právo každého vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož je i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu. Ne každá slova lze brát jako svobodu projevu, např.

³ Rozhodnutí ESLP ze dne 7. prosince 1976, Handyside proti Spojenému království, č. 5493/72, § 49.

⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 4. dubna 2005, sp. zn. IV. ÚS 146/04.

⁵ BARTOŇ, Michal, HEJČ, David. In: HUSSEINI, Faisal a kol. Listina základních práv a svobod. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021, čl. 17, marg. č. 2.

⁶ HŘEBEJK, Jiří In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, Cenzura.

⁷ BARTOŇ, Michal, HEJČ, David. In: HUSSEINI, Faisal a kol. Listina základních práv a svobod. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021, čl. 17, marg. č. 20.

⁸ BARTOŇ, Michal, HEJČ, David. In: HUSSEINI, Faisal a kol. Listina základních práv a svobod. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021, čl. 17, marg. č. 31.

*verbální forma vydirání, loupeže, uzavření smlouvy.*⁹ Nicméně je možné za projev považovat i tzv. symbolické projevy, kde není užito slova.¹⁰

V čl. 17 odst. 3 Listiny je výslovně upravena nepřipustnost cenzury, tedy je nepřipustná „*státní kontrola informací určených ke zveřejnění, zejména jako dozor, dohled nad tiskem i jinými formami svobody projevu.*“¹¹

1.2.2. Právní úprava EU a mezinárodního práva

Právní úpravu svobody slova lze rovněž najít i v právních dokumentech EU či právních dokumentech mezinárodního práva.

Podle čl. 11 odst. 1 Listiny základní práv a svobod Evropské unie má každý právo na svobodu projevu včetně svobody zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování veřejné moci a bez ohledu na hranice.

Podle čl. 10 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv má každý právo na svobodu projevu a toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Tento článek nebrání státům, aby vyžadovaly udělování povolení rozhlasovým, televizním nebo filmovým společnostem.

Podle čl. 19 Všeobecné deklarace lidských práv má každý právo na svobodu přesvědčení a projevu; toto právo nepřipouští, aby někdo trpěl újmu pro své přesvědčení, a zahrnuje právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmkoli prostředky a bez ohledu na hranice.

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech upravuje v čl. 19 odst. 1, že každý má právo zastávat svůj názor bez překážky a v čl. 19 odst. 2, že každý má právo na svobodu projevu; toto právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu, bez ohledu na hranice, ať ústně, písemně nebo tiskem, prostřednictvím umění nebo jakýmkoli jinými prostředky podle vlastní volby.

---

⁹ BARTOŇ, Michal, HEJČ, David. In: HUSSEINI, Faisal a kol. Listina základních práv a svobod. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021, čl. 17, marg. č. 20.

¹⁰ Tamtéž.

¹¹ HŘEBEJK, Jiří In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, Cenzura.

1.3. Vymezení hranice svobody slova

Omezení práva svobody slova je stanovena v čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, kdy svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.

Nejčastěji se tak děje v případech, kdy dochází ke kolizi subjektivních základních práv. Na základě principu proporcionality dochází k aplikaci kritérií, jež jsou vhodnost, potřebnost a poměrování. Díky principu proporcionality lze zhodnotit, které z práv požívá „vyšší“ právní ochrany.¹² Může se jednat o kolizi s právem na ochranu cti, dobrého jména nebo soukromého života, ale také o kolizi, kdy jsou chráněny vybrané veřejné statky skrze veřejné právo za jejichž porušení následuje postih podle práva trestního či správního.¹³

Dále hranici svobody slova vymezuje čl. 10 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv. Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti i odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci. *“I hrozivé historické zkušenosti se stigmatizací a likvidací společenských menšin (například stěžovatelem odkazované vraždění lidí v plynových komorách koncentračních táborů) vedlo k tomu, že svoboda projevu není absolutní povahy, nýbrž podléhá výjimkám stanoveným v čl. 10 odst. 2 Úmluvy.”*¹⁴

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech v čl. 19 odst. 3 upravuje, že užívání práv uvedených v odstavci 2 tohoto článku s sebou nese zvláštní povinnosti a odpovědnost. Může proto podléhat určitým omezením, avšak tato omezení budou pouze taková, jaké stanoví zákon a jež jsou nutná k respektování práv nebo pověsti jiných; k ochraně národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku nebo veřejného zdraví nebo morálky. Dále v čl. 20 výslovně zákonem zakázána jakákoli válečná propaganda a jakákoli

¹² Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 12. 10. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94, bod 3.

¹³ BARTOŇ, Michal, HEJČ, David. In: HUSSEINI, Faisal a kol. Listina základních práv a svobod. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021, čl. 17, marg. č. 14.

¹⁴ Usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 7. 12. 2021, sp. zn. III. ÚS 2696/21, bod 10.

národní, rasová nebo náboženská nenávisť, jež představuje podněcování k diskriminaci, nepřátelství nebo násilí.

Je důležité zmínit, že svoboda projevu zahrnuje i projevy, jež mohou pohoršovat, šokovat či rušit.¹⁵ *Omezení či dokonce trestní postih projevů bude nezbytně nutný v demokratické společnosti tehdy, pokud budou tyto projevy obsahovat výzvy k násilí či k popírání, zpochybnování, schvalování nebo ospravedlňování zločinů proti lidskosti spáchaných v minulosti (srov. např. tzv. Osvětimskou lež), jakož i k podpoře a propagaci hnutí směřujících k potlačení základních lidských práv a svobod, a to zvláště ve vztahu k některým minoritám.*¹⁶

Jako příklad lze uvést Obhajovat právo svobody slova, jakožto jedno z politických práv zakotvených na ústavní úrovni, a zároveň svým projevem potlačovat základní práva druhých osob, není právo na svobodu slova, ale zneužití práva svobody slova, proto nepožívají právní ochrany.¹⁷

“Nenávisťné projevy tedy nespádají pod ústavněprávní ochranu a nemohou ji získat ani tím, že se budou vydávat za žert. V projednávané věci ani není podstatné, zda byl předmětný komentář myšlen jako žert, neboť existují záležitosti, o kterých Listina a zákony žertovat s ohledem na důstojnost člověka nepřipouštějí.“¹⁸

*Nejvyšší soud nadto zdůraznil, že zásah do právem chráněného zájmu, kterým je v nyní posuzované věci rovnost lidí bez rozdílu národnosti, etnika, rasy, náboženství či jiných skupinových rozdílů, byl v této věci natolik výrazný, že jiný než trestněprávní postih by byl zcela nedostatečný. Dodal, že stěžovatel se komentářem snažil vzbudit nenávisť i vůči dětem, které by podle jeho narážek na plyn měly být usmrceny proto, že jsou příslušníky jiného než českého etnika, a tímto způsobem by měla být vyřešena otázka jejich existence. Se závěry učiněnými obecnými soudy se Ústavní soud ztotožňuje a z ústavněprávního hlediska jim nemá co vytknout.*¹⁹

1.4. Právní postih za nenávisťný projev

Nenávisťné projevy mohou mít rozličnou intenzitu zásahu do práv, kdy se může jednat o projevy méně závažné povahy až po projevy, které mohou naplňovat znaky skutkové podstaty trestných činů podle § 13 odst. 1 TZ, kdy se jedná o takové činy, které jsou protiprávní, zákon

¹⁵ Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 28. 11. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2011/10, bod 28.

¹⁶ Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 28. 11. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2011/10, bod 28.

¹⁷ Erbakan proti Turecku, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 6.7.2006 č. stížnosti 59405/00.

¹⁸ Usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 7. 12. 2021, sp. zn. III. ÚS 2696/21, bod 10.

¹⁹ Usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 7. 12. 2021, sp. zn. III. ÚS 2696/21, bod 11.

je označuje za trestné a vykazují znaky uvedené v zákoně. Podle zásady subsidiarity trestní represe, jež je zakotvena v § 12 odst. 2 TZ, lze trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Tedy z hlediska společenské škodlivosti je relevantní postihovat takové nenávistné projevy za něž nepostačuje uplatnění odpovědnosti dle práva správního či občanskoprávního.

Dle důvodové zprávy k trestnímu zákoníku povaha a závažnost trestného činu určuje i jeho společenskou škodlivost, na základě které se stanovuje druh a výměra trestu podle § 39 odst. 2 trestního zákoníku. Ten nedefinuje společenskou škodlivost, tedy její posouzení je na orgánech činných v trestním řízení.²⁰

Ohledně naplnění jednotlivých skutkových podstat trestných činů je třeba posoudit o jaký typ z tzv. trojkolejného systému posouzení nenávisti se jedná.

První variantou je prvek nenávisti, jež je obsažen v základní skutkové podstatě vybraných trestných činů. Druhou možností je obsažení prvku nenávisti u vybraných trestných činů v tzv. kvalifikované skutkové podstatě, jež podmiňuje použití vyšší trestní sazby. Poslední možností je aplikace tzv. obecně přitěžující okolnosti, pokud prvek nenávisti absentuje v základní i kvalifikované skutkové podstatě, která má vliv na výši ukládaného trestu soudem.²¹

---

²⁰ ŠÁMAL, Pavel. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, § 12, marg. č. 5.

²¹ OMBUDSMAN. *Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů - Výzkum veřejného ochránce práv 2020* [online]. 1. 1. 2020 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf.

2. Vymezení pojmů

2.1. Nenávistný projev

Pojem nenávistného projevu české ani mezinárodní právní předpisy neupravují. Ačkoliv legální definice absentuje, lze operovat s definicemi, které byly formulovány mimo legislativní proces.

Z mého pohledu nejvhodnější definici použila Šimáčková, kdy za nenávistný projev označuje takový projev, jež je přímým útokem na lidi či jednotlivce na základě „*podezřelých důvodů*“, které mohou představovat rasu, etnikum, národnost, náboženské přesvědčení, sexuální orientaci, pohlaví, genderovou identitu nebo zdravotní postižení a za právně zakázaný považuje projev, který má prvky agrese, ponižování, dehumanizuje osobu či autor skrze projev vyzývá k vyloučení či segregaci osob.²² Obdobnou definici použil i Výbor ministrů Rady Evropy²³ či Veřejný ochránce práv²⁴.

Lze shrnout, že nenávistný projev bychom mohli definovat jako vyjádření autorova postoje, názoru či myšlenky, kdy toto vyjádření směřuje vůči právním statkům, jež požívají právní ochrany mj. skrze jednotlivé skutkové podstaty trestných činů uvedených v trestním zákoníku, tedy takovýto nenávistný projev nepožívá právní ochrany.

Pod pojem „nenávistný projev“ bývají řazeny i projevy, pro něž není obligatorní prvek nenávisti, nicméně v těchto projevech dochází k jednání, která jsou obdobná jako nenávistné projevy či je prvek nenávisti odvozen skrze přitěžující okolnost podle § 42 písm. b) trestního zákoníku. Schvalování trestného činu bývá řazeno právě mezi nenávistné projevy.

Projev skrze sociální sítě se děje zejm. textovou podobou ve formě příspěvků či komentářů, pozvánek na akce nebo sdílení odkazů na webové stránky rozličného obsahu. Obvyklá je také grafická podoba, která zahrnuje fotografie, fotomontáže, symboly, karikatury, grafiky, koláže, hry apod. Časté jsou i projevy audiovizuální formou jako jsou zvukové záznamy, písně, videa či live streamy. Jako příklad lze uvést teroristický útok v mešitách v městě Christchurch na

---

²² <https://www.usoud.cz/aktualne/v-sidle-ustavniho-soudu-probehla-odborna-konference-na-tema-nenavist-na-internetu>

²³ Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy č. r (97)20 o „nenávistných projevech“.

²⁴ OMBUDSMAN. *Nenávistné projevy na internetu* [online]. 1. 4. 2020 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Letaky/Nenavistne-projevy.pdf

Novém Zélandu, kdy tento čin pachatel vysílal živě²⁵. Dále je možné postihovat byť i jen sdílení projevu jiného. Jako příklad lze uvést rozhodnutí okresního soudu v Kroměříži, který odsoudil pěti osob za jednání, které spočívalo v šíření rasistických písní na Facebooku, jejichž autorem byla hubená kapela White Power Music.²⁶

2.2. Sociální sítě z hlediska trestního práva

Pro vybrané trestné činy ve světle nenávistných projevů na sociálních sítích bude příznačné jejich spáchání veřejně dle § 117 písm. a) trestního zákoníku, a to konkrétně prostřednictvím veřejně přístupné počítačové sítě.

Veřejně přístupnou počítačovou sítí se rozumí funkční propojení počítačů do sítí s cílem vytvořit informační systém pracující s tzv. dálkovým přístupem, jakým je především internet a jiné podobné informační systémy (např. francouzský Minitel). (...) Pojem veřejné přístupnosti na internetu je přitom nutno hodnotit nejen s ohledem na možnosti uživatelů internetu daný obsah zobrazit, pokud jde o přístupová práva, ale i ve světle jejich možnosti se o něm vůbec v prvé řadě dozvědět (například z příspěvků na chatech a diskusních skupinách, z obsahů stránek indexovaných vyhledávacími službami, nebo právě díky vložení na profil uživatele internetové sociální sítě, jehož obsah je přeposílán dalším uživatelům).²⁷

Z výše uvedeného vyplývá, že nejen uveřejněním nenávistného projevu na svém profilu uživatele internetové sociální sítě (Facebook aj.), ale již pouhým sdílením nenávistného projevu učiněného jiným uživatelem internetové sociální sítě dojde ke spáchání trestného činu veřejně podle § 117 písm. a) trestního zákoníku.

V souvislosti s výše uvedeným si lze položit otázku, zda lze pod § 117 písm. a) trestního zákoníku vztáhnout též nenávistné projevy šířené prostřednictvím tzv. řetězových e-mailů (zkusit najít definici), tedy takových e-mailů, jež obsahují nenávistný projev a jež jsou zasílány náhodnému okruhu adresátů, jichž je zpravidla větší počet. K této otázce se vyjádřil Nejvyšší soud České republiky ve svém Stanovisku trestního kolegia ze dne 30. 1. 2013 pod sp. zn. Tpjn 300/2012, přičemž skutkově se v tomto stanovisku jednalo o kvalifikované skutkové podstaty

²⁵ BBC News Services. *Christchurch attacks: Facebook curbs Live feature* [online]. bbc.com, 15. 5. 2019 [cit. 30. 11. 2021]. Dostupné z: www.bbc.com/news/technology-48276802.

²⁶ VÝBORNÝ, Štěpán. *Nenávistný internet versus právo*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2013, s. 98.

²⁷ ŠÁMAL, Pavel. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 1684, marg. č. 5.

trestných činů šíření pornografie podle § 191 odst. 3 písm. b) trestního zákoníku a podle § 192 odst. 3 písm. b) trestního zákoníku, ve znění účinného ke dni 30. 1. 2013, jedná se však v zásadě toliko o definici činu spáchaného veřejně dle ust. § 117 písm. a) TZ, proto lze toto stanovisko vztáhnout i na případy nenávistných projevů učiněných na sociálních sítích.²⁸

Podle Stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu *I. Rozesílání pornografických děl prostřednictvím elektronické pošty mezi tzv. e-mailovými schránkami, chráněnými individuálními přístupovými hesly, nenaplnuje znak “veřejně přístupná počítačová síť” ve smyslu § 191 odst. 3 písm. b) a § 192 odst. 3 písm. b) tr. zákoníku.*

II. V případě rozesílání pornografických děl na větší počet e-mailových adres, je-li význam tohoto jednání pro šíření díla právě s ohledem na počet oslovených adresátů srovnatelný se spácháním trestného činu tiskem, filmem, rozhlasem, televizní nebo veřejně přístupnou počítačovou sítí, naplňuje znak “jiným obdobně učiněným způsobem” ve smyslu § 191 odst. 3 písm. b) a § 192 odst. 3 písm. b) tr. zákoníku. Rozesílání pornografických děl např. 163 adresátům splňuje tuto podmínku.²⁹ Z odůvodnění stanoviska: To však neznamená, že by uvedená podmínka srovnatelnosti nemohla být splněna i v případě menšího počtu adresátů, podle názoru trestního kolegia tomu tak bude zpravidla, když jejich počet bude tvořit několik desítek.³⁰

Lze tak shrnout, že zasíláním tzv. řetězových e-mailů, jež obsahují nenávistný projev lze za určitých okolností zahrnout pod definici trestného činu spáchaného veřejně podle § 117 písm. a) trestního zákoníku, a to právě tehdy, je-li význam takového jednání pro učinění nenávistného projevu s ohledem na počet oslovených adresátů srovnatelný se spácháním trestného činu tiskem, filmem, rozhlasem, televizní nebo veřejně přístupnou počítačovou sítí. V takovém případě bude takové jednání naplňovat znak spáchání trestného činu (např. dle § 356 odst. 3 písm. a) trestního zákoníku) jiným obdobně učiněným způsobem dle § 117 písm. a) trestního zákoníku, a to i tehdy, bude-li počet adresátů tvořit několik desítek, nebude se však jednat o spáchání trestného činu veřejně přístupnou počítačovou sítí ve smyslu výše uvedeného ustanovení. Podle mého názoru však bude mj. počet adresátů tvořit významný determinační prvek, zda takové jednání bude případem natolik společensky škodlivým, aby bylo v takovém případě možno uplatnit trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené.

---

²⁸ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 300/2012, I.

²⁹ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 300/2012, II.

³⁰ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 300/2012, II.

„Četnost případů, kdy ke spáchání trestného činu dochází i za pomoci sociálních sítí, zřejmě bude narůstat.“³¹

2.3. Pohnutka

S nenávistnými projevy se v naší společnosti potýkáme stále a bylo by utopické se domnívat, že nenávist lze vymýtiti ze společnosti. Proč? Protože je to emoce lidem vlastní, proto je třeba, aby hrozba sankce byla dostačující a odrazovala potenciální pachatele od protiprávního jednání. „Člověk se rodí s předpoklady k nenávisti stejně jako k soucitu. Schopnost nenávidět, stejně jako pociťovat soucit, se učí v průběhu života... Často je ale nenávist nasměrována i vůči lidem, které ve skutečnosti osobně neznáte, dokonce jste je nikdy ani nemuseli potkat.“³²

Pohnutka, resp. motiv pachatele ke spáchání trestného činu je fakultativním znakem subjektivní stránky trestného činu, jakožto typového znaku tvořícího vedle dalších [(individuální) objekt, objektivní stránka, subjekt] skutkovou podstatu trestného činu. Pakliže jsou fakultativní znaky subjektivní stránky trestného činu ve skutkové podstatě vymezeny, je zapotřebí je pro spáchání toho, kterého trestného činu naplnit.³³ Nenávistné projevy bych pro správné posouzení z hlediska závažnosti projevu analyzovala podle původu nenávisti, kterou projevy obsahují. Většinou se nenávistný projev, tzv. hate speech, vztahuje na tzv. předsudečnou nenávist. Mám za to, takové rozdělení je velmi úzce vymezené a je třeba se na tuto problematiku zaměřit v širší oblasti.

Ač je podle § 42 písm. b) trestního zákona přitěžující okolnost pokud pachatel spáchal trestný čin z pomsty, z národnostní, rasové, etnické, náboženské, třídní či jiné podobné nenávisti nebo z jiné zvlášť zavržením hodné pohnutky, je z mého pohledu zkoumat, zda má pachatel relevantní osobní důvod k této emoci, např. křivda, nespravedlnost, ublížení osobě blízké apod. nebo se jedná o emoci, která nemá osobní původ a člověk jedná spíše z neznalosti či strachu, zda se jedná o nenávist, která obsahuje tzv. předsudečnou nenávist, ba dokonce by se jednalo o projev, který vykazuje vliv extrémismu, což považuji za společensky závaznější, či by se jednalo

---

³¹ HUSSEINI, Faisal. *Ústavní soud České republiky: Povaha sociální sítě Facebook a trestní řízení, Nález Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. III. ÚS 3844/13* [online]. beck-online.cz, roč. 2015, č. 2, s. 46 [cit. 26. 5. 2021]. Dostupné z: www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembrgvpxi4s7gjpgxgzugy#.

³² PsychoterapieA. *Jak vzniká nenávist* [online]. PsychoterapieA.cz, 14. 8. 2018 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: <https://www.psychoterapiea.cz/l/jak-vznika-nenavist/>

³³ ŠAMAL IN: ŠAMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 9., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022, s. 109.

z mého pohledu o „prostou“ nenávist. tedy jeho projev obsahuje tzv. předsudeční nenávist, která může vyústit až v extrémistický nenávistný projev.

„Střet svobody projevu a práva na ochranu lidské důstojnosti, cti a dobré pověsti posuzují soudy vždy s ohledem na konkrétní situaci a závisí od kontextu, v jakém byl projev učiněn, od motivací jeho autora a také od povahy a intenzity aktů nenávisti.“³⁴ Neoprávněný nenávistný projev není jen útokem na lidskou důstojnost, je i útokem na demokratické zřízení naší země. Každý je povinen nést nepříznivé právní následky, tedy trest za učiněný projev, kterým potlačuje základní lidská práva, na kterých je lidské společenství postaveno.

Jak již jsem uvedla výše, nenávistou pohnutku bych kategorizovala bych do tří oblastí, které představují potenciální možnou míru škodlivosti pro společnost. Jako nejméně škodlivé bych označila “prostou” nenávist a jako nejvíce škodlivou nenávist ve vztahu k extrémismu, kdy na pomezí by stála tzv. předsudečná nenávist.

Za tzv. „prostou“ nenávist lze negativním vymezením označit nenávistné projevy, u nichž absentuje jakýkoliv prvek předsudeční nenávisti či extrémistického projevu nenávisti. Mohlo by se jednat o projevy nenávisti, které směřují vůči konkrétní osobě z důvodu nesympatií, pomsty, závidění apod., kdy za prostý nenávistný projev lze považovat např. kyberšikanu, kyberstalking, revenge porno. Během pandemie způsobené virem SARS-CoV-2 se prakticky v těch nejkrizovějších časech značná část lidské komunikace přesunula do virtuální reality z důvodu omezení fyzického kontaktu. V souvislosti s touto pandemií byly nenávistné projevy uživatelů zprvu mířeny proti osobám, které toto onemocnění postihlo, následně nenávistné projevy byly mířeny i vůči osobám, které podstoupily vakcinaci. Dále nenávistné projevy uživatelů sociálních sítí směřovali vůči představitelům vlády v souvislosti s kroky, které členové vlády během pandemie činili.³⁵ Avšak nenávistné projevy byly směřovány i proti zdravotnickému personálu, kdy někteří uživatelé podléhají tlaku nepravdivých informací. Terčem nenávistných projevů se tak stala i Česká lékařská komora na sociální síti Facebook.³⁶

---

³⁴ OMBUDSMAN. *Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů - Výzkum veřejného ochránce práv 2020* [online]. 1. 1. 2020 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf.

³⁵ KOPÁČOVÁ, Nikola. *Muž vyhrožoval na sociální síti vládě fyzickou likvidací kvůli nouzovému stavu. Hrozí mu až 15 let* [online]. irozhlas.cz, 18. 2. 2021 [cit. 24. 11. 2021]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/nouzovy-stav-vyhruzka-socialni-sit_2102181152_pj.

³⁶ HAMPLOVÁ, Ludmila. *Z hrdinů terčem nenávisti. Po roce a půl pandemie čelí vyčerpání zdravotníci nadávkám i výhrůžkám* [online]. zdravotnickyydenik.cz, 22. 11. 2021 [cit. 24. 11. 2021]. Dostupné

Pojem předsudek bychom mohli definovat jako „...*předem utvořený postoj k příslušníkovi určité skupiny nebo k celé skupině založený na předpokladech a zjednodušeních. Je formován bez ohledu na individualitu nebo povahu této osoby či skupiny. Výsledek interpersonálního hodnocení je pak dopředu určen bez zvažování alternativních vysvětlení a bez ochoty přesvědčit se o tom, zda vychází ze skutečnosti.*“³⁷.

2.4. Nenávistná diskriminační pohnutka

Takovými znaky může být např. právě motiv dle ust. § 352 odst. 2 TZ, tedy Kdo užije násilí proti skupině obyvatelů nebo jednotlivci nebo jim vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu **pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání,** ...

Pro všechny trestné činy z nenávisti je pojmově charakteristickou pohnutka pachatele opírající se o paušální negativní hodnocení určité skupiny lidí.³⁸

Takovou pohnutku lze označit s odkazem na předchozí větu za **nenávistnou diskriminační pohnutku**.³⁹

Podle Provazníka se tato pohnutka skládá ze tří složek:

1. Negativní znak. První složkou je určitá vlastnost nebo jiný znak, který je obecně vnímán jako negativní (agresivita, nepoctivost, prolhanost aj.). Toto hodnocení může být také i zcela legitimní.
2. Diskriminující znak. Druhou složkou je spojení negativního znaku s jinou vlastností nebo znakem, které jsou společné určité skupině lidí (barva pleti, národnost, náboženské vyznání aj.) Pachatel činí závěr, že nositel diskriminujícího znaku je vždy současně a neoddělitelně i nositelem negativního znaku.
3. Přesvědčení. Třetí složkou je přesvědčení spáchat čin právě kvůli diskriminujícímu znaku, bez ohledu na konkrétní jednání poškozeného. Pachatel může útočit na poškozeného pouze kvůli jeho diskriminujícímu znaku, aniž by bylo nutné, aby existoval jiný důvod, jež by mohl

---

z: <https://www.zdravotnickydenik.cz/2021/11/z-hrdinu-tercem-nenavisti-po-roce-a-pul-pandemie-celi-vycerpani-zdravotnici-nadavkam-i-vyhruzkam/>.

³⁷ OMBUDSMAN. *Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů - Výzkum veřejného ochránce práv 2020* [online]. 1. 1. 2020 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf.

³⁸ PROVAZNÍK, Jan. „Pravé“ verbální trestné činy z nenávisti. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2020, roč. 28, č. 4, s. 657-694.

³⁹ PROVAZNÍK, Jan. „Pravé“ verbální trestné činy z nenávisti. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2020, roč. 28, č. 4, s. 657-694.

pachatele vést ke spáchání trestného činu (např. poškozený, na něhož pachatel útočí kvůli jeho barvě pleti, získá navíc lepší pracovní pozici místo pachatele).⁴⁰

Pokud tedy bude pachatel útočit na poškozeného jen z důvodu negativního vztahu k poškozenému z důvodu nějakého konkrétního vztahu k poškozenému (jež lze izolovat od nenávistné diskriminační pohnutky), není zde taková pohnutka naplněna, pachatel útočí toliko proto, že se vůči němu poškozený nějak negativně projevil, nikoli kvůli nějakému diskriminujícímu znaku. Příkladmo se můžeme vrátit k předchozímu odstavci, pachatel by tedy na poškozeného útočil z důvodu, že poškozený získal lepší pracovní pozici namísto pachatele, pachatel však nebyl vůči poškozenému nijak motivován z důvodu spočívajícím v diskriminujícím znaku.

Jiná situace bude, pokud bude pachatel útočit na poškozeného,

Nenávistný projev lze řadit mezi tzv. verbální trestné činy, tedy se jedná o „*trestné činy, u nichž lze znak jednání jakožto součást objektivní stránky skutkové podstaty naplnit pouhým komunikačním aktem, tedy sdělením či jiným způsobem předání určité myšlenky...*“⁴¹.

U projevů, jež se označují za verbální je třeba posuzovat nejen z pohledu jazykového, ale vykládat jeho vnitřní smysl a účel.⁴²

Nenávistné projevy mohou mít různorodou intenzitu zásahu do práv, kdy se může jednat o projevy méně závažné povahy až po projevy, které mohou naplňovat znaky skutkové podstaty trestných činů podle § 13 odst. 1 TZ, kdy se jedná o takové činy, které jsou protiprávní, zákon je označuje za trestný a vykazují znaky uvedené v zákoně. Dle zásady subsidiarity trestní represe, jež je zakotvena v § 12 odst. 2 TZ, lze trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Tedy z hlediska společenské škodlivosti je relevantní postihovat takové nenávistné projevy za něž nepostačuje uplatnění odpovědnosti dle práva správního či občanskoprávního.

---

⁴⁰ PROVAZNÍK, Jan. „Pravé“ verbální trestné činy z nenávisti. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2020, roč. 28, č. 4, s. 657-694.

⁴¹ PROVAZNÍK, Jan. „Pravé“ verbální trestné činy z nenávisti. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2020, roč. 28, č. 4, s. 657-694.

⁴² Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 7. dubna 1927, sp. zn. Zm I 807/25.

Ohledně naplnění jednotlivých skutkových podstat trestných činů je třeba posoudit o jaký typ z tzv. trojkolejného systému posouzení nenávisti se jedná. První variantou je prvek nenávisti, jež je obsažen v základní skutkové podstatě vybraných trestných činů. Druhou možností je obsažení prvku nenávisti u vybraných trestných činů v tzv. kvalifikované skutkové podstatě, jež podmiňuje použití vyšší trestní sazby. Poslední možností je aplikace tzv. obecně přitěžující okolnosti, pokud prvek nenávisti absentuje v základní i kvalifikované skutkové podstatě, která má vliv na výši ukládaného trestu soudem.⁴³

---

⁴³ OMBUDSMAN. *Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů - Výzkum veřejného ochránce práv 2020* [online]. 1. 1. 2020 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf.

3. Vybrané trestné činy související s nenávistnými projevy na sociálních sítích

3.1. Úvod do problematiky

Na základě Výzkumu veřejného ochránce práv⁴⁴, jež se týkal nenávistných projevů na internetu v souvislosti s rozhodováním českých soudů vyplývá, že za sledované období, tj. 2016 - 2019 bylo vydáno okresními soudy celkem 47 soudních rozhodnutí týkajících se nenávistných projevů na internetu viz přílohy tabulka č. 1. Z grafu č. 1 viz přílohy poté plyne, jaký byl výsledek řízení u soudu prvního stupně resp. jak velká část z výše uvedeného vzorku soudních rozhodnutí vedla k odsouzení pachatele. Ve 43 případech byl pachatel odsouzen, ve 2 případech byla věc vrácena k došetření, v 1 případě byl pachatel zproštěn obžaloby, v 1 případě byla věc postoupena na přestupkové řízení a v 1 případě bylo řízení pozastaveno.

Jak plyne z příloh č. 2 - graf, ve zkoumaném vzorku soudních rozhodnutí je trestný čin podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 trestního zákoníku nejvíce zastoupen (49 % zkoumaného vzorku soudních rozhodnutí). Druhým nejvíce zastoupeným trestným činem je trestný čin hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 trestního zákoníku (23 %). Třetím zastoupeným trestným činem je trestný čin násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 trestního zákoníku (21 %), čtvrtým zastoupeným trestným činem je projev sympatií k hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka (19 %) podle § 404 trestního zákoníku. Pátým zastoupeným trestným činem je popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidy (13 %) podle § 405 trestního zákoníku a šestým zastoupeným trestným činem je schvalování trestného činu podle § 365 trestního zákoníku (9 %).

Pro tuto práci jsem se rozhodla blíže rozebrat trestné činy, které spadají do trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných, které jsou upraveny v hlavě X trestního zákoníku. Jedná se o násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 trestního zákoníku, hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 trestního zákoníku a podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 trestního zákoníku, zařazené do hlavy X, dílu 5 jež nese označení “*Trestné činy narušující soužití lidí*” a vedle toho se budu věnovat též trestnému činu podle schvalování trestného činu podle § 365

---

⁴⁴ OMBUDSMAN. *Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů - Výzkum veřejného ochránce práv 2020* [online]. 1. 1. 2020 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf.

trestního zákoníku zařazeného rovněž do hlavy X, avšak dílu 8, jež nese označení *“Některé další formy trestné součinnosti”*.

Subjektem níže uvedených trestných činů může být jak fyzická osoba, tak právnická osoba, jelikož se tento trestný čin se nenachází v taxativním výčtu v § 7 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob. Z hlediska subjektivní stránky níže uvedených trestných činů se jedná o úmyslné trestné činy.

3.2. § 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

3.2.1. Obecně

Zákonodárce ukotvil v § 352 trestního zákoníku, jež se označen jako násilí proti skupině obyvatel a jednotlivci celkem tři základní skutkové podstaty. Ve všech třech případech je rozličný objekt i objektivní stránka skutkové podstaty. Jednotný je aspekt subjektu a subjektivní stránky.

3.2.2. Základní skutková podstata § 352 odst.1

“Kdo skupině obyvatelů vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.”

Objektem je zájem na klidném občanském soužití lidí, nerušeném nebezpečnými výhrůžkami a násilnými útoky.⁴⁵ Objektivní stránka základní skutkové podstaty spočívá v jednání, jež má povahu jednoho ze tří druhů kvalifikované výhrůžky, tedy výhrůžky usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu.

3.2.3. Základní skutková podstata § 352 odst. 2

“Kdo užije násilí proti skupině obyvatelů nebo jednotlivci nebo jim vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.”

---

⁴⁵ JELÍNEK, Jiří in: JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Student. Praha: Leges, 2022. ISBN 978-80-7502-576-0.

Objektem je rovnost lidí bez rozdílu - ochrana před diskriminací.⁴⁶ Objektivní stránka základní skutkové podstaty spočívá v jednání, jež má buď povahu výhrůžky jedním ze tří druhů újmy (usmrcení, ublížení na zdraví nebo způsobení škody velkého rozsahu) nebo násilí.

3.2.4. Základní skutková podstata § 352 odst. 3 TZ

Objekt ve vztahu k § 352 odst. 3 písm. a) trestního zákoníku viz oddíl 3.2.3., ve vztahu k § 352 odst. 3 písm. b) TZ viz oddíl 3.2.2.

Objektivní stránka třetí základní skutkové podstaty je naplněna buď spolčením nebo srocením ke spáchání trestného činu dle § 352 odst. 2 nebo je-li čin uvedený v § 352 odst. 1 spáchán tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, **veřejně přístupnou počítačovou sítí** či jiným obdobně učiněným způsobem.⁴⁷ *Spolčení a srocení uvedené v § 352 odst. 3 je formou přípravy, která je postavena na roveň dokonanému trestnému činu. Jde vlastně o výjimku z dekriminalizace přípravy, srov. § 20 odst. 1 a § 14 odst. 3 tr. zák.*⁴⁸

V případě § 352 odst. 1 a odst. 3 písm. b) se jedná se o trestný čin úmyslný, přičemž z hlediska subjektivní stránky postačuje úmysl eventuální, který musí pokrývat zejm. skutečnost, že výhrůžky pachatele směřují vůči skupině obyvatel (pozn. - nejméně tři lidé, může jít o jakoukoliv skupinu lidí, kteří se sešli byť jen nahodile na jednom místě). V případě, že by pachatel vyhrožoval více osobám, které by však netvořily skupinu, jednalo by se o nebezpečné vyhrožování.⁴⁹

Ve vztahu k § 352 odst. 2 a odst. 3 písm. a) TZ platí výše uvedené přičemž znakem těchto skutkových podstat je diskriminační pohnutka.⁵⁰

3.2.5. Judikatura

---

⁴⁶ ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada, ŠKVAJN, Petr. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4428, marg. č. 1.

⁴⁷ PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 352, marg. č. 53.

⁴⁸ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif*. 9. aktualizované vydání podle stavu k 1.9.2022. *Glosátor*. Praha: Leges, 2022, s. 549.

⁴⁹ ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada, ŠKVAJN, Petr. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4430, marg. č. 5.

⁵⁰ ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada, ŠKVAJN, Petr. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4438–4439, marg. č. 20.).

Z judikatury Nejvyššího soudu rovněž vyplývá, že **k naplnění znaku - vyhrůžuje skupině obyvatelů nebo jednotlivci usmrcením, je nutné, aby výhrůžka byla způsobilá vyvolat u poškozeného důvodnou obavu z jejího uskutečnění.**⁵¹

3.3. § 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob

3.3.1. Obecně

Toto ustanovení obsahuje jednu základní a jednu kvalifikovanou podstatu. Objektem skutkových podstat trestného činu je ochrana klidného mezilidského soužití proti veřejnému hanobení, tedy před jednáním směřujícím vůči jednomu ze základních lidských práv, a to rovnosti lidí bez rozdílu národnosti, jazyka, etnické skupiny, rasy, politického přesvědčení a náboženství dle čl. 4 odst. 1 Listina základních práv a svobod a čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.⁵²

3.3.2. Základní skutková podstata

“Kdo veřejně hanobí některý národ, jeho jazyk, některou rasu nebo etnickou skupinu, nebo skupinu osob pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.”

Objektivní stránka základní skutkové podstaty je naplněna veřejným hanobením některého národa či jeho jazyka, některé rasy nebo etnické skupiny; anebo veřejným hanobením skupiny osob pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání. Hanobení může mít všechny *“formy a podoby, jimiž lze vyjádřit určitou myšlenku (ústní, písemnou, elektronickou, konkludentní, symbolickou, šifrovanou, grafickou, prostřednictvím emotikonů atd.; stroze odbornou, emotivní, uměleckou, vulgární atd.”*⁵³ Hanobení je podle Šámala *„subjektivní, hrubě urážlivý projev směřující k hrubému znevážení některého národa, jeho jazyka, některé etnické skupiny nebo rasy, anebo skupiny obyvatel republiky pro jejich politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání“*.⁵⁴

⁵¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 3.1994, sp. zn. Tzn 57/93, II. výrok rozsudku.

⁵² ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada, GRIVNA, Tomáš. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4471, marg. č. 1.

⁵³ PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021, marg. č. 44–45.

⁵⁴ ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 3303, marg. č. 2.

3.3.3. Kvalifikovaná skutková podstata

“Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nejméně se dvěma osobami, nebo tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.”

Objektivní stránka kvalifikované skutkové podstaty je naplněna, naplní-li pachatel základní skutkovou podstatu dle § 355 odst. 1 trestního zákoníku a spáchá trestný čin nejméně se dvěma osobami nebo jej spáchá tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně učiněným způsobem.

Z hlediska subjektivní stránky je vyžadován úmysl, přičemž vedle přímého úmyslu postačí úmysl eventuální, který musí pokrývat skutečnost, že pachatel jedná veřejně a jedná se o hanobící projev, kdy postačuje, že pachatel je smířen s tím, že takový projev může být vnímán jako hanobení (R 2936/1927). Na pachatelovu přesvědčení o tom, že je takový hanobící projev “pravdivý” nezáleží.⁵⁵

V rámci trestného činu dle § 355 trestního zákoníku není předepsána žádná pohnutka, avšak i v tomto případě je vyžadováno, aby pachatel jednal z nenávistné diskriminační pohnutky.⁵⁶

3.4. § 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

3.4.1. Obecně

Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod je trestný čin, jehož skutková podstata obsahuje dvě základní skutkové podstaty a jednu kvalifikovanou. Objektem je ochrana rovnosti lidí bez rozdílů národnosti, etnika, rasy, náboženství, třídních či jiných skupinových rozdílů, tedy ochrana zájmu na klidném mezilidském soužití před diskriminačními nenávistnými projevy.⁵⁷

---

⁵⁵ ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada, GŘIVNA, Tomáš. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4476, marg. č. 6.

⁵⁶ PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 355, marg. č. 62.

⁵⁷ PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 356, marg. č. 1.

3.4.2. Základní skutková podstata § 356 odst.1 trestního zákoníku

Základní skutková podstata dle § 356 odst. 1 trestního zákoníku bude naplněna bude-li pachatel veřejně podněcovat k nenávisti k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků.

3.4.3. Základní skutková podstata § 356 odst. 2 trestního zákoníku

Základní skutková podstata dle § 356 odst. 2 trestního zákoníku bude naplněna, pokud se pachatel ke spáchání trestného činu dle § 356 odst. 1 trestního zákoníku spolčí či srotí. V tomto případě se tak bude jednat o tzv. předčasně dokonáný trestný čin, jelikož je v tomto případě příprava povýšena na dokonáný trestný čin.

3.4.4. Kvalifikovaná skutková podstata § 356 odst. 3 trestního zákoníku

Kvalifikovaná skutková podstata dle § 356 odst. 3 bude naplněna v případě, že pachatel spáchá čin uvedený v § 356 odst. 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem; anebo účastní-li se aktivně takovým činem činnosti skupiny, organizace nebo sdružení, které hlásá diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou, třídní, náboženskou nebo jinou nenávist.

Organizací ve smyslu ust. § 356 odst. 3 písm. b) TZ se pak myslí společenství nejméně tří lidí s vytvořenou organizační strukturou, v němž je provedena určitá dělba úkolů mezi jednotlivé členy takového společenství, v důsledku čehož se vyznačuje určitou koordinovaností.⁵⁸

Sdružením se mají pak na mysli specifické formy organizace v podobě svazů, spolků, hnutí, klubů aj., na tomto místě je však zapotřebí poukázat na dikci ustanovení § 145 [zejm. jeho písmena a), b) a c)] zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož se zakazuje založit právnickou osobu, jejímž účelem je porušení práva nebo dosažení nějakého cíle nezákonným způsobem, zejména je-li jejím účelem popření nebo omezení osobních, politických nebo jiných práv osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení; rozněcování nenávisti a

---

⁵⁸ Pozn. organizací je společenství nejméně tří lidí s vytvořenou organizační strukturou, v němž je provedena určitá dělba úkolů mezi jednotlivé členy takového společenství, v důsledku čehož se vyznačuje určitou koordinovaností srov. ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada, GRIVNA, Tomáš. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4486, marg. č. 21.

nesnášenlivosti; podpora násilí aj., proto se bude jednat spíše o neformalizované sdružení osob.⁵⁹

3.4.5. Judikatura

6 Tdo 1090/2018 body 59 a 60 - pachatel podle § 356 odst. 1 trestního zákoníku jedná z nenávistné pohnutky, přestože tato pohnutka není výslovně uvedena v § 356 odst. 1 trestního zákoníku.

3.5. § 365 Schvalování trestného činu

3.5.1. Obecně

Schvalování trestného činu je jednou z možných skutkových podstat trestného činu, která je spojována s nenávistnými projevy. Trestný čin schvalování trestného činu obsahuje dvě základní skutkové podstaty.

Kladen je důraz na tu skutečnost, že zde musí být patrný prvek „*pozitivního hodnocení v minulosti spáchaného trestného činu*“⁶⁰, tedy činu, který byl spáchán dříve než samotné schvalování, protože pokud by byl prvek schvalování před či během páchaní schvalovaného trestného činu, mohlo by se jednat o jednu z forem trestné součinnosti. „*V případě přečinu schvalování trestného činu podle § 365 TrZ lze obviněného stíhat i za situace, kdy vyšetřování schvalovaného trestného činu doposud nebylo ukončeno a pachatel tohoto činu nebyl zjištěn. Pro posouzení trestnosti je stěžejní představa pachatele, kterou si učinil nebo si měl učinit poté, co se seznámil se schvalovaným jednáním, a když schvalovací jednání činil.*“⁶¹

3.5.2. Základní skutková podstata § 365 odst.1 TZ

“*Kdo veřejně schvaluje spáchaný zločin nebo kdo veřejně vychvaluje pro zločin jeho pachatele, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.*” Základní skutková podstata obsažena v § 365 odst. 1 trestního zákoníku kriminalizuje schvalování, tedy kladné hodnocení spáchaného zločinu či pachatele, který jej spáchal, kdy projev schvalování musí být učiněn veřejně.⁶²

⁵⁹ ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada, GŘIVNA, Tomáš. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4486, marg. č. 22.

⁶⁰ PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 365.

⁶¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 10. 2021, sp. zn. 7 Tdo 1002/2021, bod 15.

⁶² PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 365, marg. č. 3.

Objektem schvalování trestního činu je „zájem na celospolečenském odsudku již spáchaného trestného činu a demotivace k jeho opakování“.⁶³ „Objektem tohoto trestného činu je zájem na potlačování zločinnosti tím, že zákon stihá projevy, které jsou způsobilé vytvořit podmínky a nálady příznivé pro spáchání trestných činů. Oproti původní úpravě v § 165 tr. zák. platné do 31. 12. 2009 doznala skutková podstata schvalování trestného činu (přesněji řečeno tyto skutkové podstaty, jelikož odstavec 2 je samostatnou skutkovou podstatou, lišící se od skutkové podstaty uvedené v odstavci 1 zejména objektivní stránkou) pouze dílčí změny. Především trestnost veřejného schvalování trestného činu byla omezena pouze na spáchaný zločin (§ 14 odst. 3). Veřejné schvalování přečinů (§ 14 odst. 2) není trestním právem sankcionováno.“⁶⁴

„Pouhé vyjádření pochopení či vzetí spáchaného zločinu na vědomí, stejně jako prosté informování o trestném činu, a to i bez výslovného distancování se od něj ještě není samo o sobě schvalováním...stejně tak nelze za schvalování považovat sice pozitivní hodnocení dílčího aspektu spáchaného zločinu, ale s podstatnou výhradou nesouhlasu s celkem.“⁶⁵ Schvalování může být jak ve formě výslovné, tak ve formy, kdy je z kontextu věci jasné, že jde o podporu.⁶⁶

Prvek veřejného spáchání trestného činu je upraven v § 117 TZ. Je třeba zmínit, že trestní odpovědnost pachatele za schvalování trestného činu není nijak vázána na čin, který je předmětem schvalování či jeho pachatele. Tedy pro něj není rozhodné, zda je jednání, které pachatel schvaluje ve fázi před podáním obžaloby či již byl pachatel odsouzen pravomocným rozsudkem nebo zda ke vztahu osobě pachatele vznikne trestní odpovědnost či následně zanikne např. účinnou lítostí.⁶⁷ „Skutková podstata přečinu schvalování trestných činů podle § 16 čis. 1, odst. 1 zák. na ochr. rep. nevyžaduje zjištění, že pachatel, jehož zločin nebo přečin byl vychvalován nebo výslovně schvalován, byl pro onen zločin nebo přečin soudně stíhán a rozsudkem pro něj odsouzen.“⁶⁸

Proto, zde dochází k posouzení tzv. předběžné otázky ve vztahu k činu, který byl schvalován.⁶⁹ Ohledně vychvalování pachatele je potřeba, aby se předmětné vychvalování

---

⁶³ Tamtéž.

⁶⁴ RIZMAN, Stanislav. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, marg. č. 1.

⁶⁵ PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 365, marg. č. 4.

⁶⁶ PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 365, marg. č. 4.

⁶⁷ PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 365, marg. č. 18.

⁶⁸ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 5. ledna 1935, Zm I 1077/33.

⁶⁹ PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 365, marg. č. 16.

vztahovalo konkrétně k trestnému činu, který spáchal. O vychvalování nepůjde, pokud jde o vyjádření „*soucitu s pachatelem či pochopení pro něj nebo hledání omluv pro jeho čin.*“⁷⁰.

Pachatelem schvalování trestného činu může být jak fyzická, tak právnická osoba⁷¹, která je schopna nést nepříznivé právní následky, tedy být trestně odpovědná. Jelikož se jedná o trestný čin, který je zařazen do dílu nazvaného „Některé další formy trestné součinnosti“ lze vyvodit, že se pachatel nemůže dopustit schvalování trestného činu ve vztahu k vlastní trestné činnosti, kterou páchal dříve.⁷² Ohledně jednání pachatele lze schvalování nenávistného projevu učinit toliko komisivním jednáním a forma tohoto jednání není rozhodná, protože se může jednat o formu „*ústní, písemnou, elektronickou, konkludentní, grafická, plastická, symbolická atd.*“⁷³

Pachatelem trestného činu podle § 365 TZ může být jak fyzická osoba tak právnická osoba. Před datem 1. 12. 2016 se trestného činu schvalování trestného činu podle § 365 TZ nemohla dopustit právnická osoba, dříve totiž § 7 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, obsahoval taxativní výčet trestných činů, které právnická osoba spáchat mohla, ovšem toto ustanovení bylo významně dotčeno zákonem č. 183/2016 Sb., který výše uvedené ustanovení novelizoval a toto ustanovení s účinností od 1. 12. 2016 obsahuje taxativní výčet trestných činů, kterých se právnická osoba naopak dopustit nemůže, přičemž tak došlo zároveň k rozšíření výčtu trestných činů, jež právnická osoba spáchat může. S účinností od 1. 12. 2016 se tak může právnická osoba dopustit trestného činu schvalování trestného činu podle § 365 TZ.

Z hlediska subjektivní stránky schvalování trestného činu se jedná o úmyslný trestný čin, kde postačuje nepřímý úmysl pachatele⁷⁴, s tím, že *...vědomostní složka musí obsahovat jak skutečnost, že byl spáchán zločin, tak skutečnost, že s ním vyjadřuje veřejně souhlas...*⁷⁵.

3.5.3. Základní skutková podstata § 365 odst. 2 TZ

⁷⁰ PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 365, marg. č. 78.

⁷¹ PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 365, marg. č. 7.

⁷² Tamtéž.

⁷³ Tamtéž.

⁷⁴ PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 365, marg. č. 51.

⁷⁵ Tamtéž.

“Stejně bude potrestán, kdo v úmyslu projevít souhlas s trestným činem pachatele nebo osobu jemu blízkou odmění nebo odškodní za trest, nebo na takovou odměnu nebo odškodnění pořádá sbírku.”

Druhá základní skutková podstata obsažená v § 365 odst. 2 trestního zákoníku kriminalizuje materiální podporu pachatele či jemu osobu blízkou, a to v důsledku spáchání trestného činu nejen ve formě zločinu jako je tomu u skutkové podstaty v odst. 1, ale i přečinu.⁷⁶ Druhá základní skutková podstata je rozdělena na další dvě varianty. Dle § 365 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, kdy pachatele predikativního trestného činu nebo osobu jemu blízkou odmění nebo odškodní za trest, nebo dle § 365 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku na takovou odměnu nebo odškodnění pořádá sbírku. U obou variant, jak v § 365 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, tak i v dle § 365 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku, chybí prvek veřejného spáchání trestného činu, proto pro účely práce byla rozebrána pouze základní skutková podstata podle § 365 odst. 1 trestního zákoníku. “Projev souhlasu se vždy vztahuje na zločin již spáchaný. Není však podmínkou, aby jeho pachatel již byl potrestán, přičemž k jeho potrestání ani dodatečně vůbec nemusí dojít, např. z důvodu promlčení, amnestie nebo jeho nedosažitelnosti.”⁷⁷

Jedna z posledních medializovaných kauz, se týká požáru panelového domu v Bohumíně, kde došlo ke smrti jedenácti osob včetně dětí.⁷⁸ Žhář, který způsobil tuto tragédii byl odsouzen k doživotnímu trestu odnětí svobody za vraždu jedenácti osob.⁷⁹ Našli se však i takoví uživatelé sociálních sítí, kteří svými projevy na sociálních sítích šířili rasistické postoje, a to z důvodu toho, že oběti patřily do etické menšiny.⁸⁰ V jednom z případů, kdy byl schvalován čin žháře, byla podána obžaloba na šéfredaktora Vlasteneckých novin Radka Veličku a také na právnickou osobu, která provozovala internetovou platformu, kde k takovému jednání došlo.⁸¹

⁷⁶ PROVAZNÍK, Jan. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 365, marg. č. 36.

⁷⁷ ŠÁMAL, Pavel, RIZMAN, Stanislav, TEJNSKÁ, Katarína. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4568, marg. č. 4.

⁷⁸ ČT24, ČTK. *Při požáru v Bohumíně zemřelo jedenáct lidí. Jednalo se o žhářský útok, potvrdil Hamáček* [online]. ct24.ceskatelevize.cz, 8. 8. 2020 [cit. 28. 11. 2021]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/3157812-v-bohumine-horel-panelovy-dum-na-miste-jsou-zrejme-mrtvi>.

⁷⁹ ČTK. *Soud potvrdil za vraždu 11 lidí doživotí pro žháře z Bohumína* [online]. ceskenoviny.cz, 30. 11. 2021 [cit. 30.11. 2021]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/soud-potvrdil-za-vrazdu-11-lidi-doivoti-pro-zhare-z-bohumina/2125460>.

⁸⁰ SCHRÖDEROVÁ, Simona. *Za rasistický komentář u článku o požáru v Bohumíně dostal muž podmíněný trest* [online]. ct24.ceskatelevize.cz, 19. 11. 2021 [cit. 30. 11. 2021]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3402366-za-rasisticky-komentar-u-clanku-o-pozaru-v-bohumine-dostal-muz-podminen-y-trest>.

⁸¹ KUBIŠTOVÁ, Dominika. *Za rasistický článek o požáru v Bohumíně padly obžaloby. Státní zástupce navrhuje peněžitý trest* [online]. irozhlas.cz, 8. 6. 2021 [cit. 30. 11. 2021]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/bohumin-vlastenecke-listy-navrh-na-podani-obzaloby-rasisticky-komentar_2106081112_dok.

3.6. Vztahy mezi vybranými trestnými činy

Předmětem této podkapitoly bude vymezení vzájemných vztahů trestných činů související s nenávislnými projevy, jež jsou předmětem této práce, ve vztahu k trestným činům souvisejících s nenávislnými projevy, ale i ve vztahu k jiným trestným činům, tedy i takovým, jež nejsou předmětem této práce.

Trestný čin násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 1 trestního zákoníku a trestný čin nebezpečné vyhrožování podle § 353 trestního zákoníku jsou subsidiární vůči trestnému činu podle § 352 odst. 2 trestního zákoníku. Uplatní se tedy pokud byl útok veden jinou pohnutkou (tedy nikoliv diskriminační pohnutkou), než která je uvedena v § 352 odst. 2 trestního zákoníku. **Jednočinný souběh těchto ustanovení je vyloučen.** Vyloučen je jednočinný souběh s trestnými činy, u nichž je znakem stejná diskriminační pohnutka, a to i tehdy, jedná-li se o zvlášť přitěžující okolnost.⁸²

K otázce jednočinného souběhu dle předchozího odstavce se vyjádřil Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 26. 2. 1998 ve sp. zn. 2 Tzn 123/97, kdy konstatoval, že [trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. a), f) TrZ, účinného do 31. 8. 1995, je speciálním trestným činem k trestnému činu vydírání podle § 235 odst. 1, odst. 2 písm. b), c) TrZ, účinného do 31. 12. 1993, v případě, že motivací či pohnutkou těchto trestných činů je rasová či národnostní nenávisť, a proto nepřichází v úvahu jednočinný souběh těchto trestných činů.⁸³

Jednočinný souběh trestného činu podle § 352 odst. 2 trestního zákoníku s trestným činem omezování osobní svobody podle § 176 trestního zákoníku je vyloučen.⁸⁴

Možné jsou jednočinné souběhy s trestným činem násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 TZ s trestnými činy podle § 323 TZ - násilí proti orgánu veřejné moci, podle § 324 TZ - vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci podle § 324 TZ, podle § 325 TZ - násilí proti úřední osobě, podle § 326 TZ - vyhrožování s cílem působit na úřední osobu a podle § 175 TZ - vydírání.⁸⁵

---

⁸² ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada, ŠKVAJN, Petr. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4439, marg. č. 23.

⁸³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 1998, sp. zn. 2 Tzn 123/97.

⁸⁴ ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada, ŠKVAJN, Petr. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4439, marg. č. 23.

⁸⁵ Tamtéž.

Ve vztahu k nenávisným trestným činům je možný souběh trestného činu podle § 355 odst. 2 TZ - násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci s trestnými činy podle § 355 TZ hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, podle § 357 TZ - šíření poplašné zprávy a podle § 356 TZ - podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod.⁸⁶

Ve vztahu k trestnému činu podle § 355 TZ je jednočinný souběh s těžšími trestnými činy podle § 403 TZ - založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, podle § 403a TZ - šíření díla k propagaci hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, podle § 404 TZ - projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka a podle § 405 TZ - popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia v zásadě možný, pokud však nebude jednočinný souběh vyloučen vzhledem k faktické konzumpci (*lex consumens derogat legi consumatae*). Obdobně je tomu tak ve vztahu k § 356 TZ - podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod.⁸⁷

Podle rozhodnutí č. 10/1987 Sb. rozh. tr. bude vyloučení jednočinného souběhu v případě faktické konzumpce přicházet v úvahu jen tehdy, když jeden trestný čin je prostředkem relativně malého významu ve srovnání se základním trestným činem nebo vedlejším, málo významným produktem základního trestného činu.

Předpoklad faktické konzumpce je podle rozhodnutí č. 35/2011 Sb. tr. rozh. založen skutečným průběhem činu a nevyplývá z poměru skutkových podstat trestných činů nebo jejich trestních sankcí.

Ve vztahu k trestnému činu dle § 355 TZ je pak vyloučen jednočinný souběh s trestným činem dle § 356 TZ - podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 a s trestným činem dle § 400 TZ - genocidium, a to z důvodu subsidiarity trestného činu dle § 355 TZ vůči těmto trestným činům. Jednočinný souběh trestného činu dle § 355 TZ je pak možný s trestným činem podle § 352 TZ - násilí proti

---

⁸⁶ ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada, GŘIVNA, Tomáš. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4477, marg. č. 10.

⁸⁷ ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada, GŘIVNA, Tomáš. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4477, marg. č. 10.

skupině obyvatel a proti jednotlivci, s trestným činem dle § 184 TZ - pomluva, s trestným činem dle § 353 TZ - nebezpečné vyhrožování, s trestným činem dle § 357 TZ - šíření poplašné zprávy a s trestným činem dle § 358 TZ - výtržnictví.⁸⁸

Ve vztahu k § 356 TZ je možný jednočinný souběh s trestným činem dle § 184 TZ - pomluva, s trestným činem dle § 353 TZ - nebezpečné vyhrožování, s trestným činem dle § 357 TZ - šíření poplašné zprávy a s trestným činem dle § 358 TZ - výtržnictví.⁸⁹

Ve vztahu ke trestnému činu schvalování trestného činu podle § 365 trestního zákoníku je ve vztahu speciality trestný čin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku, proto je jednočinný souběh těchto trestných činů vyloučen.⁹⁰

Vyloučen je rovněž jednočinný souběh trestného činu podle § 365 TZ s trestnými činy podle § 286 - šíření toxikománie, podle § 312e TZ - podpory a propagace terorismu, podle § 345 TZ - křivého obvinění a podle § 364 TZ - podněcování k trestnému činu.⁹¹

Možný je však jednočinný souběh trestného činu podle § 365 TZ s trestným činem podle § 184 TZ - pomluva, **s trestným činem podle § 352 TZ - násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci, s trestným činem podle § 355 TZ - hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, s trestným činem podle § 356 TZ - podněcování k nenávisti vůči skupině osob** nebo k omezování jejich práv a svobod a s trestným činem podle § 404 TZ - projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka.⁹²

3.7. Vybraná judikatura

7 Tdo 532/2014

---

⁸⁸ Tamtéž.

⁸⁹ ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada, GŘIVNA, Tomáš. § 356 In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4487, marg. č. 27.

⁹⁰ ŠÁMAL, Pavel, RIZMAN, Stanislav, TEJNSKÁ, Katarína. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4573–4574, marg. č. 14.

⁹¹ ŠÁMAL, Pavel, RIZMAN, Stanislav, TEJNSKÁ, Katarína. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4573–4574, marg. č. 14.

⁹² ŠÁMAL, Pavel, RIZMAN, Stanislav, TEJNSKÁ, Katarína. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4573–4574, marg. č. 14.

Slovo „opice“ je samo o sobě indiferentní, avšak bylo-li v posuzovaném případě obsahem pokřiku adresovaného při hokejovém utkání hráči tmavé pleti, který se jako hráč hostujícího týmu ocitl v potyčce s protihráčem podporovaným obviněnými jako příznivci domácího týmu, pak uvedené slovo nemohlo vyznít jinak než jako hrubě urážlivý a znevažující výrok odkazující na rasovou příslušnost adresáta.⁹³

NS 23/2003 -T 524

Hanobení je subjektivní, hrubě urážlivý projev směřující k hrubému znevážení některého národa, jeho jazyka, některé etnické skupiny, rasy [§ 198 odst. 1 písm. a) TrZ] nebo jiné skupiny obyvatelů republiky pro jejich politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání [§ 198 odst. 1 písm. b) TrZ]. Může se projevovat v jakékoliv formě a spadá sem i nadávka. Urážlivost projevu může vyplývat buď již z obsahu a způsobu jeho přednesu, nebo z provedení, popřípadě z jiných okolností, za nichž byl učiněn. Nezáleží na tom, jaký ohlas měl hanobící projev na veřejnosti.⁹⁴

Usnesení Ústavního soudu České republiky sp. zn. III. ÚS 1168/23, v něm byl použit výraz “ruští parchanti” avšak ne v souvislosti s příslušníky Ruské federace, ale v souvislosti s českými občany podporující Ruskou federaci. "Na Václavském nám. se sešla ruská pátá kolona s naší pátou kolonou. Našinci plivli na státní svátek země, která vznikla s ideou svobody, suverenity a demokracie. Ruští parchanti žijící v ČR se oklepali a rozkládají naši společnost. Protože jsme je včas nevyhodili."

Vyrozuměním Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 4 ze dne 27. 1. 2023 bylo stěžovateli sděleno, že předmětný výrok obsahující výraz "ruští parchanti" nelze považovat za natolik hrubě urážlivý, dehonestující a znevažující, aby naplnil zákonný znak hanobení ve smyslu § 355 odst. 1 trestního zákoníku. Srovnání s jiným případem, na který stěžovatel odkazoval, bylo dle státního zástupce obvodního státního zastupitelství zcela nepřipadné a irelevantní s ohledem na intenzitu výrazů a podněcování k násilí ve věci odsouzených osob. Státní zástupce uvedl, že v předmětné věci nebylo shledáno nic, co by podléhalo trestněprávní rovině, a proto policejní orgán neměl žádný důvod pro zahájení úkonů trestního řízení a jeho postup uložení věci ad acta plně odpovídal skutkovým i právním aspektům podaného oznámení.⁹⁵

⁹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 5. 2014, sp. zn. 7 Tdo 532/2014.

⁹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2002, sp. zn. 7 Tdo 989/2002.

⁹⁵ Usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 5. 9. 2023, sp. zn. III. ÚS 1168/23.

4. Exkurz do Kanady – inspirace de lege ferenda?

4.1. Úvod do problematiky

Po vymezení vybraných trestných činů souvisejících s nenávisnými projevy učiněnými na sociálních sítích dle trestního zákoníku, jež je součástí právního řádu České republiky, budu se v této kapitole věnovat právní úpravě nenávisných projevů v Kanadském právu mj. vzhledem k aktuálnímu vývoji ve vztahu k trestnímu právu Kanady.

Kanada je federální parlamentární demokracií deseti provincií (Alberta, British Columbia, Manitoba, New Brunswick, Newfoundland and Labrador, Nova Scotia, Ontario, Prince Edward Island, Quebec, Saskatchewan) a tří teritorií (Northwest Territories, Nunavut, Yukon). Bikamerální parlament je složen z volené dolní komory - sněmovny lidu (House of Commons), a z jmenované horní komory - senátu (Senate).⁹⁶

Kanadský právní systém je založen na kombinaci common law a civil law (kontinentální právní systém) - platí na federální úrovni a pro všechny teritoria a provincie kromě Quebecu.⁹⁷

Vedle Listiny práv a svobod (The Charter of Rights and Freedoms), jež je součástí Ústavy Kanady (The Constitution of Canada - Constitution Act, 1867, Constitution Act, 1982), zákona o lidských právech (The Canadian Human Rights Law, **R.S.C., 1985, c. H-6**), **kanadského trestního zákona** (The Criminal Code of Canada, **R.S.C., 1985, c. C-46**) a dalších právních předpisů na federální úrovni je právní úprava dotýkající se nenávisných projevů (**hate speech laws**) dále upravena právními předpisy (statutory provisions) jednotlivými deseti provinciemi a třemi teritorii.

Na ústavní úrovni je v čl. 2 Listiny práv a svobod, jež je součástí Ústavy Kanady, zakotveno právo, aby každý, mimo jiné, měl zaručenu svobodu vyznání a volbu náboženství, svobodu myšlení, přesvědčení, tvorby vlastního názoru a **svobodu projevu**. Čl. 1 Listiny práv a svobod poté zakotvuje možnost omezení listinou zaručených práv avšak pouze v rozumné míře, na základě zákona (práva), omezení však musí být prokazatelně odůvodnitelné ve svobodné a demokratické společnosti.

---

⁹⁶ CIA. CANADA [online]. Central Intelligence Agency, 22. 5. 2024 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/canada/>

⁹⁷ Government of Canada. CANADA' S SYSTEM OF JUSTICE [online]. Government of Canada, 1. 1. 2015 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: <https://www.justice.gc.ca/eng/csj-sjc/just/img/courten.pdf>

4.2. Analýza možností (trestně)právního postihu nenávistných projevů

Nenávistné projevy (hate speech) v trestněprávním smyslu a jejich postih je upraven na federální úrovni kanadským trestním zákonem. **Z hlediska systematiky zákona jsou nenávistné projevy upraveny v kanadském trestním zákoně v části VIII. trestné činy proti osobnosti a (osobní) pověsti, v oddíle - Šíření nenávisti (Hate propaganda), v § 318 Ospravedlňování genocidia (Advocating genocide), § 319 Veřejné podněcování k nenávisti (Public incitement of hatred) a § 320 Příkaz (soudce) k zadržení (Warrant of seizure) - ve znění novel kanadského trestního zákona R.S., 1985, c. C-46, s. 319, R.S., 1985, c. 27 (1st Supp.), s. 203, 2004, c. 14, s. 2, 2022, c. 10, s. 332.**

Skutková podstata podle § 318 odst. 1 kanadského trestního zákona uvádí, že každý, kdo obhájí nebo schvaluje genocidium bude potrestán odnětím svobody až na pět let. § 318 odst. 2 a odst. 4 kanadského trestního zákona podávají definice týkající se skutkové podstaty, přičemž genocidium je definováno jako činy páchané s úmyslem zničit jako celek či jen jako část jakoukoli identifikovanou skupinu (identifiable group) zejm. zabíjením členů skupiny nebo záměrně u skupiny vyvolá životní podmínky, které mají skupině způsobit její fyzickou likvidaci. Identifikovaná skupina je poté skupina lidí, jež je odlišitelná dle barvy pleti, rasy, vyznání, národnosti nebo příslušnosti k etnické skupině, věku, pohlaví, sexuální orientaci, genderové identity nebo projevu, nebo mentálního či fyzického handicapu.

Skutková podstata trestného činu podle § 405 trestního zákoníku - Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia poté předpokládá nejen ospravedlňování (obhajování) nebo schvalování genocidia, jako je tomu tak v § 318 odst. 1 kanadského trestního zákona, ale skutková podstata podle § 405 trestního zákoníku předpokládá spáchání trestného činu veřejně, a to vedle ospravedlňování a schvalování též popíráním a zpochybňováním genocidia, přičemž je zde uvedeno přímo nacistické nebo komunistické genocidium (a jiné) či nacistické nebo komunistické zločiny proti lidskosti (a jiné) a vedle toho také výše uvedené jednání ve vztahu k válečným zločinům či zločinům proti míru. Skutková podstata podle § 405 trestního zákoníku je ve vztahu k § 318 odst. 1 kanadského trestního zákona podstatně širší.

V porovnání definice identifikované skupiny (jež obsahuje v podstatě diskriminační důvody) podle § 318 odst. 4 kanadského trestního zákoníku oproti definici diskriminační pohnutky např. v § 355 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku zde lze spatřit jisté rozdíly, např. trestní zákoník rozlišuje mezi skutečnou nebo domnělou rasou, uvádí zde navíc politické přesvědčení a rovněž zdůrazňuje i možnost útoku z důvodu, že je skupina osob skutečně nebo domněle bez vyznání. § 318 odst. 4 kanadského trestního zákoníku oproti § 355 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku pak uvádí věk, pohlaví, sexuální orientaci, genderovou identitu nebo mentální či fyzický handicap.

Skutková podstata podle § 319 odst. 1 písm. a) kanadského trestního zákona (Public incitement of hatred - veřejné podněcování k nenávisti) uvádí, že každý, kdo veřejně, a to na jakémkoli veřejném místě, sděluje projevy resp. podněcuje k nenávisti proti jakékoliv identifikované skupině, **kde takové projevy (podněcování) pravděpodobně způsobí narušení soužití lidí v míru** bude potrestán odnětím svobody až na dva roky.

Skutková podstata podle § 319 odst. 2 písm. a) kanadského trestního zákona (Wilful promotion of hatred - úmyslné projevy a podpora nenávisti) uvádí, že každý, kdo sděluje výroky, jinde než v soukromé konverzaci, které spočívají v úmyslných projevech nenávisti vůči identifikované skupině bude potrestán odnětím svobody až na dva roky.

Skutková podstata podle § 319 odst. 2.1 písm. a) kanadského trestního zákona (Wilful promotion of antisemitism) uvádí, že každý, kdo sděluje výroky, jinde než v soukromé konverzaci, které spočívají v úmyslné podpoře antisemitismu tím, že omlouvají, zpochybňují či zlehčují Holocaust bude potrestán odnětím svobody až na dva roky.

§ 319 odst. 3 a 3.1 kanadského trestního zákona poté zakotvují možnosti vyvinění ve vztahu k trestným činům podle § 319 odst. 2 a odst. 2.1 kanadského trestního zákona, např. z důvodu, že sdělené výroky byly pravdivé nebo výroky byly učiněny ve veřejném zájmu, veřejnost z dané diskuze měla prospěch a zároveň osoba, jež sdělila výrok, z rozumných důvodů věřila, že je sdělení pravdivé. V rozhodnutí R. v. Keegstra [1990] 3 S,C,R, 697 Nejvyšší soud Kanady (The Supreme Court of Canada) zachoval hlasováním 5 hlasů pro, 4 hlasy proti ústavnost § 319 kanadského trestního zákona.

§ 320 odst. 1 kanadského trestního zákona zakotvuje soudci, za splnění zákonných podmínek tamtéž uvedených, vydat příkaz k zadržení např. publikací, jež v sobě obsahují nenávistný projev.

Dalším federálním předpisem dotýkajícím se nenávistných projevů (Hate speech laws) je zákon o lidských právech, který v § 3 odst. 1 upravuje zakázané důvody diskriminace (Prohibited grounds of discrimination), kdy se pro účely zákona o lidských právech zakázané důvody diskriminace rozumí diskriminace na základě rasy, národnosti nebo příslušnosti k etnické skupině, barvy pleti, vyznání, věku, sexuální orientace, genderové identity nebo projevu, manželského nebo rodinného stavu, genetických rysů, handicapu a také na základě odsouzení za trestný čin, jež byl *prominut* nebo na základě *zahlazeného* odsouzení.

§ 48.1 odst. 1 zákona o lidských právech byl zřízen Kanadský lidskoprávní tribunál (Canadian Human Rights Tribunal), kdy se jedná o správní (administrativní) tribunál příslušný k projednávání případů v nichž jsou namítány diskriminační praktiky podle zákona o lidských právech. Na základě např. § 53 odst. 2 písm. e) zákona o lidských právech pak může tribunál vedle zdržení se diskriminačních praktik škůdci uložit, aby poškozené osobě vyplatil škůdce peněžní částku nepřevyšující částku ve výši 20.000 kanadských dolarů (CAD) (k 26. 5. 2024 se jedná o částku ve výši 332.324,40 Kč), jakožto částku reflektující veškerou bolest a utrpení, které poškozená osoba v důsledku diskriminační praktiky pocítila.

Kanadský lidskoprávní tribunál bude však řešit toliko případy, u nichž nebude zapotřebí, aby je projednal kanadský trestní soud.⁹⁸

V roce 2003 byl David Ahenakew, kanadský politik, v Saskatchewanu obžalován z úmyslného podněcování nenávisti kvůli jeho poznámkám ohledně Židů, jež učinil během svého interview, jež bylo později otištěno v novinách Saskatoon StarPhoenix. Během rozhovoru učinil hanlivé výroky (“goddamn immigrants” nebo “Jews were a disease in Germany...”). V roce 2004, Saskatchewanský provinční soud (The Provincial Court) Ahenakewa odsoudil a uložil mu peněžitý trest ve výši 1.000 kanadských dolarů (pozn. 16.613,60 Kč). Ahenakew se proti rozsudku odvolal a odvolací soud jej změnil ve prospěch Ahenakewa. V roce 2008 proti rozsudku odvolacího soudu žádal generální prokurátor Saskatchewanu o znovuprojednání dané

---

⁹⁸ Government of Canada. *The judicial structure* [online]. Government of Canada, 9. 1. 2021 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: <https://www.justice.gc.ca/eng/csj-sjc/just/07.html>

věci. Daná věc byla znovu projednávána, přičemž dne 23. 2. 2009 soudce Wilfred Tucker Saskatchewanského provinčního soudu prohlásil Ahenakewovy výroky za nechutné, odporové a nepravdivé, ale podle soudce Tuckera nenaplnil skutkovou podstatu úmyslného projevu a podpory nenávisti (srov. § 319 odst. 2 kanadského trestního zákona).⁹⁹

Ve vztahu k nenávistným projevům učiněným na internetu byl řešen případ *Warman v. Winnicki*, 2006 CHRT 20¹⁰⁰. Stěžovatel v dané věci tvrdil, že odporovatel, jež provozoval internetové stránky pod názvem Northern Alliance Guestbook, měl na svých internetových stránkách umístěn odkaz, jež spolu s grafickým obsahem obsahoval výroky jako “WHITE REVOLUTION ... ITZ COMING .... AND ITZ GIGANTIC ....”. Další odkaz umístěný na internetových stránkách pak odkazoval na stránku, jež poskytovala návštěvníkovi odkazu přístup k “objektivní” historii (“unbiased history”). Soudce v dané věci shledal, že výroky byly v dané věci zlomyslné a nelidské. Soudce pak rozhodl, že se odporovatel musí zdržet diskriminačních praktik a rovněž zaplatit pokutu (jednalo se o správní trest) ve výši 6.000 kanadských dolarů (k 26. 5. 2024 se jedná o částku ve výši 99.659,93 Kč).

V případě *Citron v. Zündel* TD 1/02 (2002/01/18) shledal tribunál, že odporovatel sdílel své konspirační teorie o židech na internetu, přičemž v tomto jednání tribunál shledal, že tón sdělení, extrémní očeřování a hanobení Židů představovalo porušení zákona o lidských právech ze strany odporovatele a z tohoto důvodu uložil tribunál odporovateli povinnost zdržet se diskriminačních praktik.

4.3. Pojednání de lege ferenda

Aktuálně je ve druhém čtení návrh zákona C-63, The Online Harms Act, jež uzákonní tzv. zákon o ochraně online, jež novelizuje kanadský trestní zákon, zákon o lidských právech a zákon předpokládající povinné hlášení poskytovatelů internetových služeb v případě výskytu

---

⁹⁹ CASETEXT. *State v Ahenakew (In re Ahenakew)* [online]. CASETEXT, 24. 9. 2024 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: <https://casetext.com/case/state-v-ahenakew-in-re-pers-restraint-of-ahenakew>

¹⁰⁰ Hate crime, including: Hate speech, Mass racial violence in the United States, Sydney gang rapes, R.A.V.V. City of St. Paul, Wetback (slur), Scold's bridle, Hate mail, Zebra murders, Communalism (south Asia), Cartman's silly hate crime 2000. Spojené státy americké: Hephaestus Books, 2011.

dětské pornografie na internetu a další. Tento zákon tak navazuje na zákon C-11, Online Streaming Act (zákon o online streamování), jež nabyl účinnosti dne 27. dubna 2023.

Uzákoněním zákona o ochraně online bude vytvořen nový standard ochrany, jehož dodržování budou muset zajistit online platformy, resp. provozovatelé online platform budou odpovědní za obsah, jež se na těchto platformách bude nacházet.

Zákonem o ochraně online budou vytvořeny tři nové orgány:

- 1) Komise digitálního bezpečí (The Digital Safety Commission), která bude příslušná k provádění kontroly compliance, vymáhání pokynů a uložených trestů ve vztahu k provozovatelům online platform (jejím úkolem bude zajistit, aby všichni provozovatelé online platform byli transparentní a zodpovědní). Komise bude mít pravomoc žádat vymazání určitých druhů obsahu ze sociálních sítích se lhůtou 24 hodin.
- 2) Ombudsman digitálního bezpečí (The Digital Safety Ombudsperson), jež bude fungovat v zásadě jako Komise digitálního bezpečí ve vztahu k jednotlivým provinciím a teritoriím, rovněž se bude zaměřovat na systémové problémy ve vztahu k moderování online obsahu a hájení veřejného zájmu ve vztahu k bezpečnosti online.
- 3) Kancelář digitálního bezpečí Kanady (The Digital Safety Office of Canada), jež bude fungovat jako podpůrný orgán ve vztahu ke Komisi a Ombudsmana a jejich činnosti.¹⁰¹

Novelou kanadského trestního zákona bude mj. zaveden přísnější postih pro spáchání trestného činu motivovaného nenávisí (hate crimes). Dojde k zpřísnění sazeb ve vztahu k § 319 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), odst. 2.1 písm. a) kanadského trestního zákoníku, kdy se ve všech třech případech zvedá horní hranice odnětí svobody ze 2 let na 5 let.

Rovněž dojde k zpřísnění postihu pro spáchání trestného činu dle § 318 odst. 1 kanadského trestního zákona, kdy se namísto odnětí svobody až na 5 let stanoví, že každý, kdo obhajuje nebo schvaluje genocidium bude potrestán odnětím svobody až na doživotí.

---

¹⁰¹ FAHAD, Siddiqui. *Bill C-63: The Online Harms Act* [online]. NORTON ROSE FULBRIGHT. 12. 3. 2024 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: <https://www.nortonrosefulbright.com/en/knowledge/publications/307d02f8/bill-c-63-the-online-harms-act>

Závěr

Cílem práce bylo přiblížit problematiku nenávistných projevů na sociálních sítích a jejich potenciální škodlivost pro společnost jakožto nově šířící se trend kybernetické kriminality. Že se jedná o trestnou činnost na vzestupu lze demonstrovat na četnosti případů např. s kauzou střelce na FF, bylo vyšetřováno více než 200 osob¹⁰² a odsouzeno ve zkráceném řízení 14 pachatelů již k 11.lednu 2024¹⁰³.

Co se týče možnosti postihu nenávistných projevů na sociálních sítích, bude se jednat z hlediska vybraných trestných činů uvedených v 3. kapitole zejm. o následující kvalifikace - v případě trestného činu dle § 352 trestního zákoníku - násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci bude přicházet v úvahu kvalifikace podle § 352 odst. 2 nebo § 352 odst. 3 písm. b) trestního zákoníku; v případě trestného činu podle § 355 trestního zákoníku - hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob bude přicházet v úvahu kvalifikace dle § 355 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku; v případě trestného činu podle § 356 trestního zákoníku - podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod bude přicházet v úvahu kvalifikace podle § 356 odst. 3 písm. a) trestního zákoníku; a v případě trestného činu podle § 365 - schvalování trestného činu bude přicházet v úvahu v případě prostého schvalování spáchaného zločinu či vychvalování pachatele pro jeho zločin kvalifikace podle § 365 odst. 1 trestního zákoníku.

Z hlediska návrhů de lege ferenda pro ustanovení trestního zákoníku upravující nenávistné projevy se obecně lze vzhledem k závěrům v podkapitole 5.3. ztotožnit se stále se častěji vyskytujícím případům nenávistných projevů na sociálních sítích¹⁰⁴ s možností navýšit trestní sazby odnětí svobody v příslušných ustanoveních trestního zákoníku, zejm. tedy ve vztahu k §§ 352, 355, 356, 365 a 405 trestního zákoníku. Mám za to, že současné výše trestů odnětí svobody dostatečně neodrazují pachatele k páčání nenávistných trestných činů. Zakotvení trestu odnětí svobody na doživotí je podle mého názoru však ve vztahu k otázce v podkapitole 5.3. v našem právním prostředí (§ 405 trestního zákona) zcela neúměrně přísné.

---

¹⁰² JANOUŠEK, Artur. *Vysmívají se obětem, chválí vraha. Střelby zneužívají proruští aktivisté a "bojovníci" proti systému* [online]. iROZHLAS, 19. 1. 2024 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vysmivaji-se-obetem-chvali-vraha-strelby-zneuzivaji-prorusti-aktiviste-a-2401190500> *aur*

¹⁰³ Tiscali.cz. *Policie zatím odhalila 175 skutků typu schvalování střelby na FF UK* [online]. 11. 1. 2024 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: <https://zpravy.tiscali.cz/policie-zatim-odhalila-175-skutku-typu-schvalovani-strelby-na-ff-uk-571824>

¹⁰⁴ EPPINGER, Aleš. BRABEC, Ladislav. *Zločincem na internetu snadno a rychle* [online]. epravo.cz, 20. 5. 2019 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zlocincem-na-internetu-snadno-a-rychle-109272.html>

Zároveň se ztotožňuji s myšlenkou uplatňování odpovědnosti vůči provozovatelům sociálních sítí, které by podle mého názoru bylo vhodné zavázat, aby sami přijali opatření pro vytvoření bezpečnějšího online prostoru např. aby přijali vnitřní kontrolní mechanismy, kterými by kontrolovali a moderovali obsah, který na tyto sociální sítě vkládají jejich uživatelé. Podle mého názoru je vhodné uplatňovat odpovědnost právě i vůči provozovatelům sociálních sítí např. i jen v případě porušení výše uvedené povinnosti.

S ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe, kdy bude postačovat uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu, např. uplatnění odpovědnosti normami správního práva, tedy v oblasti správního trestání, je podle mého názoru na místě věnovat úvahy *de lege ferenda*, zda však i uplatnění takovéto odpovědnosti např. podle § 7 odst. 3 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, kdy lze za takový přestupek uložit dle § 7 odst. 4 písm. b) výše citovaného zákona pokutu do 20.000 Kč (30.000 Kč, pokud jde o opakované spáchání), je dostačující. Za současného přijetí výše uvedených změn bych rovněž zpřísnila i tresty ve smyslu maximální výše možné pokuty, kterou lze za přestupky proti občanskému soužití užít, neboť maximální výše pokuty se od roku 2016 v rámci zákona o některých přestupcích nezměnila. Nejen že je zapotřebí odrazovat potenciální pachatele od páchaní trestných činů (v případech, které nejsou tak společensky škodlivé, přestupků), ale je podle mého nutné reflektovat např. inflaci. V rámci § 7 odst. 4 zákona o některých trestných činech bych pod písm. a) zvedla sazbu z 10.000 Kč na 25.000 Kč, pod písm. b) z 20.000 Kč na 50.000 Kč, v rámci § 7 odst. 5 (opětovné spáchání přestupku) bych pod písm. a) zvedla sazbu na 30.000 Kč, pod písm. b) pak z 30.000 Kč na 70.000 Kč.

Z mého pohledu pro budoucí vývoj trestné činnosti související s nenávisnými projevy by bylo vhodné do budoucna zkoumat i tzv. Trollí farmy z pohledu organizované zločinecké skupiny či se věnovat odhalování této trestné činnosti, kdy pachatelé jsou schopni mazat svou virtuální stoupu a tím pádem mohou OČTŘ komplikovat odhalování takovéto trestní činnosti.¹⁰⁵

Právě tento společenský problém by neměl být přehlížen, protože motiv pachatele, by měl být alarmující pro celou společnost. Každý si můžeme položit otázku, zda jsme schopni určit budoucí vývoj jednání člověka, kterého pohání nenávisť jako motiv jeho činu. Nenávisť, plodí

---

¹⁰⁵ CHATFIELD, Tom. *Digitální svět: 50 myšlenek, které musíte znát*. Praha: Slovart, 2013, s. 92.

jen nenávist. Nicméně pokud tato emoce je založena na neznalosti, nevzdělanosti či cílené vypočítavosti, je třeba proti ní zasáhnout. Pokud bychom se jako společnosti nepostavili proti aktům nenávisti v jakékoliv formě, koledujeme si o další tragédii v historii lidstva.

Nenávist ve společnosti by měla být vždy varovným signálem před zvěrstvy, které může rozpoutat. Jedinými možnostmi, jak předcházet nenávistným projevům je prevence těchto jednání a sankce vůči pachatelům, kteří takto jednají.

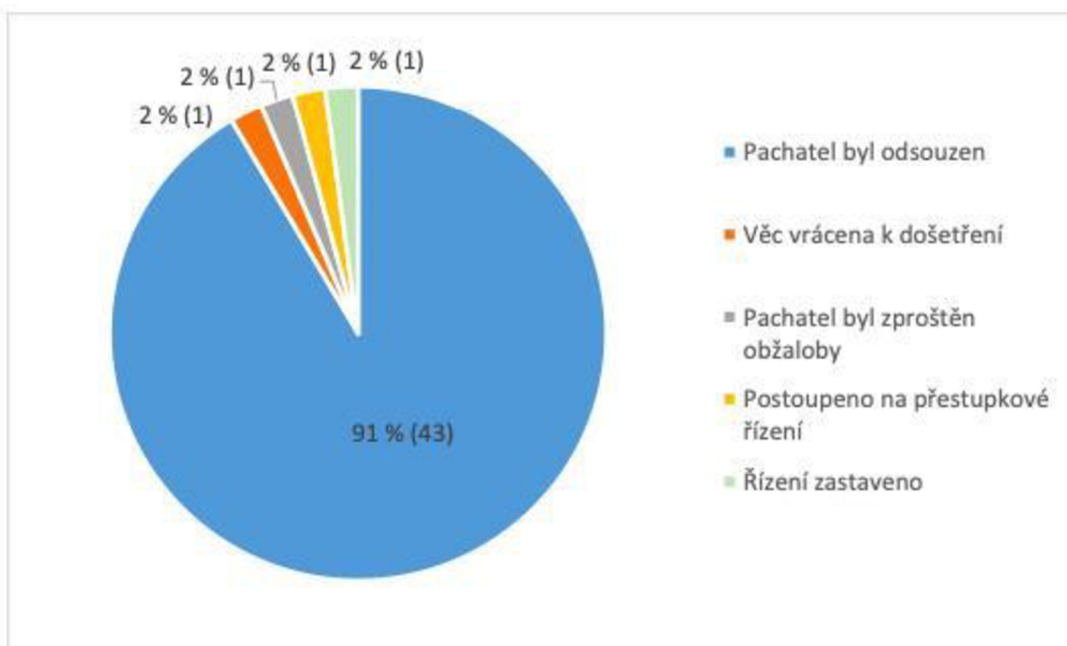
Když selhává společnost, když selhávají morální standardy, na kterých by měla vospělá společnost stát, trestní právo to nezachrání. Trestní právo je prostředek k potírání excesů z běžného chování jedinců a společnosti. Pokud se páčání určitého trestného činu stane společností akceptovaným standardem, tak je zle. A trestní právo je poslední, kdo může pozitivní nápravě pomoci.

PŘÍLOHY:

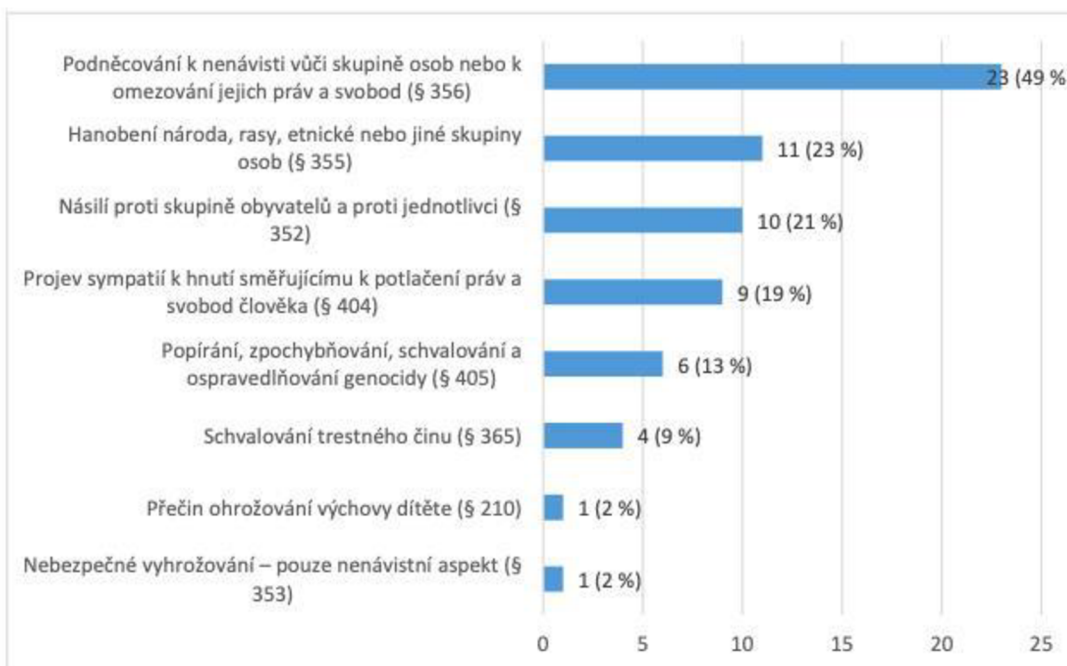
TABULKA Č. 1.

Název soudu	Počet rozhodnutí	Název soudu	Počet rozhodnutí
Okresní soud v Chomutově	6	Městský soud v Brně	1
Obvodní soud pro Prahu 4	4	Okresní soud v Benešově	1
Okresní soud v Liberci	4	Okresní soud ve Frýdku Místku	1
Okresní soud v Domažlicích	3	Okresní soud v Chrudimi	1
Okresní soud v Teplicích	2	Okresní soud v Jindřichově Hradci	1
Obvodní soud pro Prahu 6	2	Okresní soud v Mostě	1
Okresní soud v Hodoníně	2	Okresní soud v Šumperku	1
Okresní soud v Kladně	2	Okresní soud v Tachově	1
Okresní soud Plzeň - město	2	Okresní soud v Ústí nad Labem	1
Okresní soud v Ostravě	2	Okresní soud v Prostějově	1
Okresní soud v Českých Budějovicích	2	Okresní soud v Uherském Hradišti	1
Okresní soud v Příbrami	2	Okresní soud v Karviné	1
Obvodní soud pro Prahu 1	2	Celkem	47

Příloha č. 2 - Graf č. 1¹⁰⁶

Příloha č. 3. - Graf č.2¹⁰⁷ Skutkové podstaty v rámci rozhodnutí jsou poté zastoupeny následovně

¹⁰⁶ OMBUDSMAN. *Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů - Výzkum veřejného ochránce práv 2020* [online]. 1. 1. 2020 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf.

¹⁰⁷ OMBUDSMAN. *Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů - Výzkum veřejného ochránce práv 2020* [online]. 1. 1. 2020 [cit. 26. 5. 2024]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf.

Seznam literatury

Monografie

1. BARTOŇ, Michal. Svoboda projevu: principy, meze, garance. 1. vydání. Praha: Leges, 2010, s. 384.
2. DONÁT, Josef, TOMÍŠEK, Jan. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 338.
3. HERCZEG, Jiří. Trestné činy z nenávisti. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2008, s. 260.
4. HULANOVÁ, Lenka. *Internetová kriminalita páchaná na dětech: psychologie internetové oběti, pachatele a kriminality*. Ilustroval Hana K. WALLS. Praha: Triton, 2012, s. 217.
5. CHATFIELD, Tom. *Digitální svět: 50 myšlenek, které musíte znát*. Přeložil Irena GRUSOVÁ. [Praha]: Slovart, 2013, s. 208.
6. JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 10. 2019. Praha: Leges, 2019, s. 1000.
7. JIROVSKÝ, Václav. *Kybernetická kriminalita*, Grada Publishing, Praha 2007, s. 284.
8. KOLOUCH, Jan. *CyberCrime*. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o., 2016, s. 522.
9. SMEJKAL, Vladimír. *Kybernetická kriminalita*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, s. 636.
10. SMEJKAL, Vladimír. *Kybernetická kriminalita*. 2. rozšířené a aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018, s. 934.
11. VLACH, Jiří, Kateřina KUDRLOVÁ a Viktorie PALOUŠOVÁ. *Kyberkriminalita v kriminologické perspektivě*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2020, s.69.

Komentáře

12. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, II, § 140-421. xiv, s. 1451-3586. Velké komentáře.
13. ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2020, Svazek 2, § 205 až 421. ix, strana 1643-3331. Beckova edice komentované zákony.
14. SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE, Vladimír, SUCHÁNEK, Radovan, SYLLOVÁ, Jindřiška. *Ústava České republiky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1320.

Články

15. PROVAZNÍK, Jan. „Pravé“ verbální trestné činy z nenávisti. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2020, č. 4, s. 657-694.
16. HUSSEINI, Faisal. Ústavní soud České republiky: Povaha sociální sítě Facebook a trestní řízení, Nález Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. III. ÚS 3844/13 [online]. beck-

online.cz, 2015, č. 2, s. 46 [29. listopadu 2021]. Dostupné z: www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembrgvpxi4s7gjpgxgzugy#.

Právní předpisy a související dokumenty

17. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
18. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
19. Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů
20. Zákon č. 250/2017 Sb. o elektronické identifikaci, ve znění pozdějších předpisů

Rozhodnutí soudů a jiných orgánů veřejné moci

21. Trestní příkaz Okresního soudu Plzeň-město, sp. zn. 5 T 64/2016-82
22. Nález Ústavního soudu ze dne 30. října 2014, sp. zn. III. ÚS 3844/13
23. Usnesení Okresního soudu v Liberci, sp. zn. 3T 71/2017-66
24. Trestní příkaz Okresního soudu v Hodoníně, sp. zn. 3 T 57/2016-79
25. Usnesení Okresního soudu v Ostravě, sp. zn. 1 T 144/2018-280
26. Trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 4, sp. zn. 1T 43/2018
27. Nález Ústavního soudu ze dne 8. 2. 2000, sp. zn. I. ÚS 156/99
28. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 7. dubna 1927, sp. zn. Zm I 807/25
29. Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 21. 6. 1923, sp. zn. Kr I 822/22
30. Nález Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2011/10
31. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 5. ledna 1935, Zm I 1077/33

Internetové zdroje

32. CHALOUPSKÁ, Markéta. Zasloužíš kulku do hlavy, psali nakaženému koronavirem z Olomoucka. Sousedé nadávali, že doma větrá [online]. irozhlas.cz, 2. dubna 2020 [cit. 24. listopadu 2021]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/koronavirus-v-cesku-vyleceny-muz-tomas-k_2004020600_pj
33. KOPÁČOVÁ, Nikola. Muž vyhrožoval na sociální síti vládě fyzickou likvidací kvůli nouzovému stavu. Hrozí mu až 15 let [online]. irozhlas.cz, 18. února 2021 [cit. 24.

listopadu 2021]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/nouzovy-stav-vyhruzka-socialni-sit_2102181152_pj.

34. HAMPLOVÁ, Ludmila. Z hrdinů terčem nenávisti. Po roce a půl pandemie čelí vyčerpání zdravotníci nadávkám i výhrůžkám [online]. zdravotnickýdenik.cz, 22. listopadu 2021 [cit. 24. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.zdravotnickýdenik.cz/2021/11/z-hrdinu-tercem-nenavisti-po-roce-a-pul-pandemie-celi-vycerpani-zdravotnici-nadavkam-i-vyhruzkam/> .
35. Tisková zpráva. Internet používá přes 80 % obyvatel Česka [online]. czso.cz, 24. března 2020 [cit. 25. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/internet-pouziva-pres-80-obyvatel-ceska>.
36. NUTIL, Petr. Darknet, aneb cesta do hlubin internetu [online]. kurzy.cz, 5. července 2015 [cit. 25. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/382630-darknet-aneb-cesta-do-hlubin-internetu/>.
37. KUBÁTOVÁ, Eliška. Odstřihnutí Trumpa od sítí vyvolává bouřlivé diskuse o svobodě projevu. Končící prezident odchází oslaben [online]. irozhlas.cz, 12. ledna 2021 [cit. 24. listopadu 2021]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/trump-usa-twitter-parler-kapitol-svoboda-projevu-nenavistne-projevy-internet_2101120704_eku.
38. SCHRÖDEROVÁ, Simona. Za rasistický komentář u článku o požáru v Bohumíně dostal muž podmíněný trest [online]. ct24.ceskatelevize.cz, 19. listopadu [cit. 30. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3402366-za-rasisticky-komentar-u-clanku-o-pozaru-v-bohumine-dostal-muz-podmineney-trest>.
39. ČTK. Zátah na darknet. Policie zavřela dva z hlavních černých trhů se zbraněmi a drogami. [online]. <https://ct24.ceskatelevize.cz>, 20. 7. 2017 [cit. 29. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2187157-zatah-na-darknet-policie-zavrela-dva-z-hlavnich-cernych-trhu-se-zbranemi-a-drogami>.
40. ČT24. Nahé děti za bitcoiny. Úřady dopadly stovky pedofilů z celého světa, které lákal zvrhlý dark web [online]. <https://ct24.ceskatelevize.cz>, 17. 10. 2019 [cit.

29. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2952716-nahe-deti-za-bitcoiny-urady-dopadly-stovky-pedofilu-z-celeho-sveta-ktere-lakal-zvrhly>.
41. ČT24. Němci odhalili obchod s drogami a falešnými dokumenty s miliardovým obratem [online]. <https://ct24.ceskatelevize.cz>, 12. 1. 2021 [cit. 29. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3253488-nemci-odhalili-obchod-s-drogami-a-falesnymi-dokumenty-s-miliardovym-obratem>.
42. SLÍŽEK, David. Sociální síť Twitter zažila dosud největší útok hackerů [online]. plus.rozhlas.cz, 18. červenec 2020 [cit. 29. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/socialni-sit-twitter-zazila-dosud-nejvetsi-utok-hackeru-8253507>.
43. MISTERKA, Mikuláš. Blíží se právní regulace sociálních sítí [online]. [pravniprostor.cz](https://www.pravniprostor.cz), 10. března 2021 [cit. 29. listopadu 2021]. Dostupné z: www.pravniprostor.cz/clanky/mezinarodni-a-evropske-pravo/blizi-se-pravni-regulace-socialnich-siti.
44. ČTK. Exposlanec Škárka nazval nedonošené děti "zrůdami". U soudu dostal podmínku [online]. zpravy.aktualne.cz, 18. srpna 2021 [cit. 24. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/exposlanec-skarka-dostal-za-nenavistne-vyroky-o-nedonosenyh/r~e7a82c1e003211eca7d3ac1f6b220ee8/>.
45. ČT24, ČTK. Při požáru v Bohumíně zemřelo jedenáct lidí. Jednalo se o žhářský útok, potvrdil Hamáček [online]. ct24.ceskatelevize.cz, 8. srpna 2020 [cit. 28. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/3157812-v-bohumine-horel-panelovy-dum-na-miste-jsou-zrejme-mrtvi>.
46. ČTK. Soud potvrdil za vraždu 11 lidí doživotí pro žháře z Bohumína [online]. [ceskenoviny.cz](https://www.ceskenoviny.cz), 30. listopadu 2021 [cit. 30. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz>.

kenoviny.cz/zpravy/soud-potvrdil-za-vrazdu-11-lidi-dozivoti-pro-zhare-z-bohumina/2125460.

47. Důvodová zpráva k Doporučení pro rozhodnutí Rady o zmocnění k účasti na jednání o druhém dodatkovém protokolu k Úmluvě Rady Evropy o kyberkriminalitě [online]. Brusel: Evropská komise, 2019. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019PC0071&from=en>.
48. Policie ČR. Kyberkriminalita. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/kyberkriminalita.aspx>.
49. Policie ČR. Jednotlivé druhy kyberkriminality. Dostupné z <https://www.policie.cz/clanek/jednotlive-druhy-kyberkriminality.aspx>.
50. Tisková zpráva ČSÚ. Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci - 2020 [online]. czso.cz, 25. listopadu 2020 [cit. 25. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/5-pouzivani-mobilniho-telefonu-a-internetu-na-mobilnim-telefonu>.
51. Tisková zpráva ČSÚ. Věkové složení obyvatelstva - 2019 [online]. czso.cz, 30.dubna 2020 [cit. 25. listopadu 2021]. Dostupné z: www.czso.cz/csu/czso/vekove-slozeni-obyvatelstva-2019.
52. REDAKCE DSL.cz, Facebook začíná být také českým fenoménem [online]. dsl.cz, 28. ledna 2009 [cit. 25. listopadu 2021]. Dostupné z: www.dsl.cz/clanky/1291-facebook-zacina-byt-take-ceskym-fenomenem.

Abstrakt

Diplomová práce na téma „Nenávistné projevy a schvalování trestných činů v rámci sociálních sítí v trestněprávní rovině“ pojednává o novém trendu v páchání trestné činnosti. Kapitola první se zabývá pojmy svobodou slova a hranicí svobody slova ve vztahu k nenávistným projevům. Kapitola druhá se věnuje pojmům souvisejícím. Kapitola třetí pojednává o skutkových podstatách vybraných trestných činů. Kapitola čtvrtá se zabývá exkurzem do Kanadského práva.

Abstract

The diploma thesis on the topic "Hate speech and approval of criminal acts within social networks at the criminal law level" discusses a new trend in the commission of criminal activity. Chapter One deals with the concepts of freedom of speech and the limits of freedom of speech about hate speech. Chapter Two deals with related concepts. The third chapter deals with the facts of selected crimes. Chapter Four deals with an excursion into Canadian law.

Klíčová slova

Diskriminační pohnutka

Internet

Kanadský trestní zákon

Kyberkriminalita

Kyberprostor

Nenávist

Nenávistný projev

Schvalování trestného činu

Sociální sítě

Svoboda projevu

Key words

Discrimination practice

Internet

The Criminal Code of Canada

Cybercrime

Cyberspace

Hate

Hate Speech

Approval of the Crime

Social networking

Freedom of expression